Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Brooklyne $6.00 Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Draugai ir Draugės, paremkite naudingais daiktais didįjį "Laisvės" Bazarą vasario-Feb. 10-13 dd. Brooklyne, N. Y.

No. 36 Telefonas STagg 2-3878. Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Vasario (Feb.) 13, 1939 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXIX, Dienraščio XXI

KRISLAI

Abrahomas Lincolnas.
Jo Vienlaikininkai.
Tuomet ir Dabar.
SLA Narių Balsavimas.
Už Maskvą vienas, o už Kauną—nei Vieno.
Rašo R. Mizara.

Vakar, vasario 12 d., sukako lygiai 130 metų nuo gimimo vieno žymiausiųjų pasaulio žmonių, **Abrahomo Lincolno.**

Tai žmogus, kuris pasakė:

"Jūs galite apgaudinėti kai kuriuos žmones visą laiką, arba visus žmones kai kurį laiką, bet jūs negalite apgaudinėti visų žmonių visą laiką."

Lincolnas dar žinomas ir kitokiu vardu: **Didysis Laisvintojas.**

* * *

Lincolnas vedė griežtą kovą prieš tų laikų reakciją, prieš vergiją, už apvienijimą visos tautos. Jis buvo priešas niekšų, bet draugas gerų žmonių.

Lincolno vienlaikininkais, be kitų, buvo **Karolis Marksas** ir **Charles Darwinas.** Kai Lincolnas vadovavo Amerikos pažangiems žmonėms jų kovoje už laisvę, tai Marksas tiesė teoretinius pagrindus socializmui, o Darwinas sutaisė evoliucijos mokslą.

Šiandien visi šitie trys vyrai yra pasauliui žinomi ir jų vardai nebus pamiršti, kol gyvuos civilizuotas pasaulis.

* * *

Marksas labai gerai įvertino Lincolną, kaipo pažangų vyrą, kaipo žmogų, kuris Amerikos istorijoj suvaidino vieną pažangiausių rolių.

Panaikinimas vergijos buvo nepaprastai didelis dalykas. Dalykas, turėjęs visapasaulinės reikšmės.

"Balti darbininkai negalės išsilaisvinti, kol juodspalviai bus pavergti," rašė mokslinio socializmo tėvas.

* * *

Jei šiandien gyventų Lincolnas, tai reakcininkai prieš jį kovotų labiau, negu prieš prezidentą Rooseveltą.

Jis būtų apšauktas komunistu, šiokiu ir kitokiu.

Reakcininkų pasamdytas banditas nužudė Lincolną 1865 metais. **Šiandien fašistai atvirai kalba apie nužudymą mūsų krašto prezidento Roosevelto.**

* * *

SLA organas spausdina davinius referendumo, kurį nariai balsavo dėl SLA Centro ir "Tėvynės" vietos.

Štai už kurį miestą pasisakė dauguma SLA narių:

Philadelphia, Pa.	319
Pittsburgh, Pa.	2,924
Scranton, Pa.	102
Shenandoah, Pa.	61
Wilkes Barre, Pa.	961
New York, N. Y.	1,486
Brooklyn, N. Y.	82.

* * *

Pasirodo, kad Pittsburghas laimėjo milžiniška balsų dauguma. Bendrai, SLA nariai pasirodė dideliais Pennsylvanijos patrijotais.

Vienas SLA narys 36 kuopoj (Chicagoj) balsavo, **kad SLA centras būtų nukeltas į Maskvą.**

O Kaunas negavo nei vieno balso!

MUSSOLINIS ŠEIMININKAUS MINORCOJ, NEŽIŪRINT FRANCO PRIŽADO

London. — Anglų ministeris pirmininkas Chamberlain smarkiai pasidarbavo, kad Ispanijos respublikiečiai užleistų savo salą Minorcą "tiktai" gen. Franco "ispanam fašistam." Pirm to Anglų valdžia išgavo iš generolo Franco "garbės žodį," kad tos salos užėmime "nedalyvaus" jokie naziai ar Italijos fašistai. Generolas Franco žadėjo, kad ir pervedus tą salą į jo rankas, jis nepriimsiąs ten nei nazių nei italų fašistų kariuomenės nei jų lėktuvų. Be to, generolas Franco užtikrino Anglijos valdžiai, kad niekas nekliudysiąs Anglų karo laivo "Devonshire", kada tame laive derėsis Ispanijos respublikiečių ir fašistų atstovai dėlei Minorcos salos užleidimo generolui Franco'ui.

O kaip iš tikro buvo? **Dar tuo laiku, kai Anglijos šarvuotlaivis "Devonshire" apsistojo kaipo "tarpininkas" Minorcos prieplaukoj Porte Mahon, šeši Italijos orlaiviai atvejų atvejais bombardavo tą prieplauką, ir kelios jų bombos nukrito prie pat "Devonshire." O kada pasibaigė tame laive derybos, tai jis visais garais spruko nuo Minorcos nuo vėl grumojančių Italijos bombininkų. "Devonshire" kapitonas sako, "tik džiaugiamės pasprukę."**

Anglijos ir Francijos politikieriai, kurie privertė Ispanijos respubliką atiduot salą Minorcą "tiktai ispanam" fašistam, dabar jau supranta, kad **toj saloj iš tikrųjų šeimininkaus Mussolinis, o ne generolas Franco.**

Anglijos Valdovai Pasinešę Greit Pripažint Franco "Valdžią"

London. — Anglijos valdovai nori pripažint generolo Franco "valdžią" Ispanijoj, kaip galint greičiau. Jie užmiršta pirmesnį savo "reikalavimą," kad turi būt atšaukta Mussolinio ir Hitlerio kariuomenė iš Ispanijos pirma, negu Anglija pripažins fašistų valdžią tenai.

Perpignan, Francija. — Pranešama, kad Italijos orlaiviai penkis kartus per dieną bombardavo Valenciją, Ispanijos respublikos didmiestį, ir 20 žmonių užmušė, o 40 sužeidė.

Kovo mėn. pradžioj SLA Pild. Taryba suvažiuos ir galutinai nutars, kur bus SLA centras.

Francija Siunčia Ispanijos Kareivius pas Franco

Paryžius. — Francijos valdžia atsisakė leist laivais plaukt į respublikinę centralinę Ispaniją liaudiečiams kareiviams, perėjusiems iš Katalonijos į Prancūziją. Bet Francijos valdžia siunčia 20 tūkstančių tų kareivių į generolo Franco valdomą plotą; sako, kad jie, girdi, "sutinką" persikelt į fašistų plotą.

Japonija ir Hitleris Rengiasi Karui Prieš Sovietus Pavasarį

Shanghai, Chinija. — Japoniai siunčia šimtus tūkstančių savo kariuomenės iš Shanghai - Nanking - Hankow srities, iš Centralinės Chinijos ir Kantono apygardų į pasienius Manchukuo, kuris rubežiuojasi su Sovietų Sibiru. O tuose pasieniuose jau nuo pirmiau Japonija turi 600,000 geriausios savo armijos.

Karo žinovai, todėl, mano, kad Japonija atideda tolesniam laikui žygius prieš Vakarinę Chiniją, o rengiasi karui prieš Sovietus ateinantį pavasarį. Europiniai karo tėmytojai neabejoja, kad Hitleris ruošiasi pradėt karinius veiksmus prieš Sovietus iš vakarų tuo laiku, kai Japonija užpultų Sovietus iš rytų.

Sudužo Karinis Lėktuvas, "Geriausias" Pasaulyje

Mitchel Field, Long Island, N. Y. — Kai leitenantas Ben S. Kelsey leidosi žemyn su naujoviškiausiu Amerikos armijos lėktuvu East Hempsteade, vienas jo motorų "apmirė," 150 pėdų aukštyje, ir lėktuvas, staiga krisdamas, visiškai sudužo; bet jo lakūnas buvo tik lengvai sužeistas.

Leitenantas Kelsey tuom lėktuvu, kaštuojančiu $80,000, atskrido 2,400 mylių iš Californijos per 7 valandas ir 45 minutes.

Bandymuose pirm jam išskrendant iš ten, generolas H. H. Arnold, vyriausias galva šios šalies armijos oro laivyno, sakė, kad tai, turbūt, "geriausias pasaulyje lėktuvas aukštiems ir greitiems skridimams."

Šiame Lockheed rūšies lėktuve buvę įvesta naujų slaptų pagerinimų, kokių dar nė jokia kita šalis nežinojus. Jis buvo varomas dviem motorais, po 500 arklių pajėgų vienas ir kitas.

Velionio Popiežiaus Gyvenimas ir Darbai

Velionis popiežius Pijus Vienuoliktas buvo sūnus šilkų biznieriaus Francesco Ratti ir jo moteries Teresos. Jis gimė 1857 metais Deiso, netoli Milano, šiaurinėj Italijoj. Sakoma, kad jo šeimynoje buvę "kraujo ateivių iš Anglijos." Pijaus krikšto vardas buvo Achille.

Vidurinėje mokykloje ir seminarijoje jis puikiai mokinosi. Pabaigęs mokybos kursus, jis ir toliau studijavo ir įgijo laipsnius filosofijos, teologijos ir kanoniškų teisių daktaro. Ypač jis interesavosi senovinėmis kalbomis, ir tapo specialistas išskaityme senovės koptiškų-ethiopiškų rankraščių; jis išradęs ir būdą "atgaivint" nublankusius raštus dviejų tūkstančių metų ar dar senesnius.

Kunigu Pijus tapo 1879 metais. Paskui mokino iškalbos dvasinėj seminarijoj Milane, ir 1907 m. tapo viršininku Ambrosiaus didžio knygyno tame mieste. Bet jis nebuvo perdaug užsidaręs kambariuose, mėgo fizinę mankštą ir pasižymėjo kaip Alpių kalnų laipiotojas.

1911 m. jis buvo popiežiaus Benedikto paskirtas šv. Petro Katedros kanauninku Romoj ir viršininku milžiniško knygyno Vatikane.

Paskui Achille Ratti, būsimas popiežius Pijus, po Brest-Litovsko taikos tarp Sovietų ir Vokietijos, tapo "apaštališkas lankytojas" Lenkijoj, o toliau ir popiežiaus Benedikto atstovas Varšavoj.

Lenkijos kardinolas Kakowski pakėlė jį į vyskupus, o 1921 m. Achille Ratti buvo popiežiaus paskirtas Milano kardinolu. Pabuvus jam kardinolu tik 8 mėnesius, mirė 1922 m. pradžioj popiežius Benediktas Penkioliktas, ir Achille Ratti tapo išrinktas nauju popiežium kaipo Pijus Vienuoliktas 1922 m. vas. 6 d. — Taigi viso jis popiežiavo 17 metų.

Popiežiaudamas Pijus, buvo gana naujoviškas žmogus kas liečia techniškus - mechaniškus mokslus: Jis įsitaisė aukščiausios rūšies radio perduotuvo stotį Vatikane; ją pabudavojo jam pirmasis radio išradėjas Marconi. Popiežius Pijus įsirengė ir įtaisus perleidimui paveikslų per radio-telefoną į Ameriką ir kitur. Į Vatikano Mokslų Akademiją jis pakvietė ne tik katalikus, bet ir žydus ir protestonus mokslininkus.

Bet kas liečia evoliucijos mokslą — žemesnių gyvių laipsnišką išsivystymą į aukštesnius — popiežius Pijus, suprantama, to nepripažino: "Dievas, girdi, sutvėręs visus gyvius ir augalus," kaip kad jie šiandie yra, pasak Pijaus.

Popiežius Pijus savo pareiškimais - enciklikomis kartotinai (klaidingai) užsipuldinėjo Sovietus ir Meksikos pažangią valdžią, apšaukdamas juos religijos priešais. Jis porą kartų smerkė nekariškių žmonių žudymą Ispanijoj bombomis nazių ir Italijos fašistų, bet vis tiek laimino generolo Franco karą.

Popiežius Pijus atvejų atvejais smerkė Vokietijos nazius kaip krikščionybės persekiotojus ir žmogaus laisvės naikintojus kaipo asmens. Jis smerkė ir Mussolinio žygius prieš žydus. Popiežius Pijus skelbė, kad visa žmonija yra "vieno tėvo-dievo sūnūs ir dukterys," ir smerkė vienos tautos statymą aukščiau kitos "iš prigimties," kaip kad daro Italijos ir Vokietijos fašistai.

Popiežius Pijus labai liūdėjo ir graužėsi, kad hitlerininkai daro pogromus prieš žydus tik todėl, kad jie yra žydai. Jis ne kartą sakė, kad jį labai slėgia nazių žiaurumas prieš katalikišką ir protestonišką krikščionybę. Kai kurie supranta, jog sielvartai dėl nazių žvėriškumų priartino ir mirtį popiežiui Pijui.

Popiežiaus Laterano Sutartis Su Italija

Laike karų dėl Italijos apvienijimo, buvo iš popiežiaus atimta ir Romos miestas. Protestuodami prieš tai, popiežiai nuo 1870 metų vadinosi "Vatikano kaliniais" ir visai neišėjo už jo sienų iki 1929 m., kada popiežius Pijus Vienuoliktas padarė Laterano sutartį su Italijos valdžia. Tuomet Mussolinis pripažino popiežiui 110 akrų ploto kaip "Vatikano valstybę" ir davė popiežiui kiek pinigų.

Naziai Plūsta Velionį Popiežių Pijų

Berlin. — Naziai per savo spaudą plūsta velionį popiežių Pijų, vadindami jį "politiniu papa." Naziai ypač karčiai prisimena, kad popiežius protestavo prieš Romos puošimą hitleriškomis "kreivo kryžiaus" vėliavomis pasitikimui Hitlerio, važiavusio į Romą pereitą rudenį. Popiežius tada tyčia pasišalino iš savo sostinės, idant nesimatyt su Hitleriu.

NEGRIN IR GEN. MIAJA ŽADA KOVOT IKI GALO PRIEŠ FRANCO FAŠISTUS

Naujo Popiežiaus Rinkimas Įvyks Kovo 1 d.

Vatikanas. — Velionio popiežiaus Pijaus sekretorius kardinolas Pacelli atidėjo naujo popiežiaus rinkimą iki kovo 1 d., kad galėtų suvažiuot kardinolai-rinkikai iš Šiaurinės ir Pietinės Amerikos ir kitų tolesnių kraštų.

Pirmiau buvo duodama tik 10 dienų laiko; tai amerikiniai kardinolai dar niekad pirmiau nepaspėdavo dalyvaut rinkimuose naujo popiežiaus.

Francija Buvo Užčiaupus Lūpas Ispanijos Premjerui Negrinui

Paryžius. — Visi pranešimai per savaitę sakė, kad Francūzų valdžia neleis Ispanijos premjerui J. Negrinui ir užsieniniam ministeriui del Vayo skrist iš Francijos į centralinę Ispaniją, tęsti ten kovą prieš fašistus.

Per paskutines kelias dienas Francijos vyriausybė uždraudė tiem Ispanijos ministeriam bet ką sakyt apie tolesnius planus prieš generolą Franco ir išreikalavo, kad jie nevestų jokio politinio veikimo, kol bus Francijoj. Apsistojęs Toulouse mieste porą dienų, premjeras Negrinas turėjo net slapstytis ir neišsiduoti, kas jis yra.

Tai, galų gale, Francijos valdžia ir leido Negrinui ir del Vayo išlėkt reguliariu keleiviniu francūzų lėktuvu į respublikinę centralinę Ispaniją. Mat, kol jiedu buvo Francijoj, taip užčiauptos buvo jiem lūpos, kad dabar Francijos valdovai gali pasiteisint generolui Franco'ui: tik todėl išleidome Negriną ir del Vayo, kad jiedu, Francijoj būdami, nieko neveikė prieš tamstą.

GIMĖ 4 KŪDIKIAI BEDARBIŠKAI PORAI

Pittsburgh, Pa. — Marie Pennetti pagimdė keturis kūdikius tuo pačiu pradėjimu, bet vienas greit numirė. Jinai yra žmona bedarbio trokinio vežiko. Jiedu turi dar keturis vaikus nuo pirmiau.

Hitleris Laikinai Grąžina Žydus į Amatus

Berlin. — Vokietijos valdžia jau leidžia žydam grįžt į įvairius amatus, iki jie išsikraustys iš Vokietijos. Mat, naziam išvarius žydus iš amatų, pritrūko visokių kasdienių reikalingų dirbinių.

Valencia, Ispanija. — Lėktuvu iš Francijos parskrido į Alicante Ispanijos respublikos premjeras **J. Negrin** ir užsieninis ministeris J. Al. del Vayo. **Jiedu** tuojaus sušaukė pasitarimą su kitais respublikos valdininkais ir atsakingais karininkais, kaip tęst centralinėje Ispanijoje karą prieš fašistus.

Šnipai Užsiundė Bombininkus ant Alicantės

Generolo Franco šnipai buvo pranešę fašistam, kada Negrinas ir del Vayo atvyks į Alicante. Todėl būriai italų ir nazių orlaivių tuojau ir ėmė pleškint Alicante. Bombarduodami šį miestą tris kartus per 24 valandas, taip fašistų lakūnai ir sunaikino daugelį namų; užmušė 17-ką nekariškių gyventojų ir sužeidė 35-kis.

Premjeras Negrin sako, kad nuo šiol centras respublikos valdžios bus senoji sostinė Madridas. Valencijoje Negrinas tarėsi su generolu Jose Miaja, kuris dabar paskirtas vyriausiu komandieriumi visų karinių respublikos jėgų: orlaivyno, armijos ir jūrų laivyno.

Gen. Miaja ir Negrin pareiškė, kad iš centralinės Ispanijos jie ves kovą iki galo prieš fašistus.

Centralinėje Ispanijoje respublika tebevaldo ketvirtadalį viso šalies ploto su tokiais didmiesčiais, kaip Madridas, Valencia ir Alicante; ir turi 8 milionus gyventojų ir pusę miliono armijos.

Reikalauja $60 Pensijos Į Mėnesį Sulaukusiems 60 Metų Žmonėms

New York. — Viešbuty Center eina suvažiavimas New Yorko Valstijos Darbininkų Susivienijimo, kaipo dalies Amerikos Darbininkų Susivienijimo. Vadai pareiškė, kad Darbininkų Susivienijimas veiks išvien su Townsendo Plano rėmėjais, idant visoj šalyj būtų įvesta po $60 senatvės pensija per mėnesį kiekvienam darbininkui ar šiaip beturčiui sulaukusiam 60 metų amžiaus.

Wiseman ir kiti Newyorkinio Darbininkų Susivienijimo vadai smerkė trockistus, dešiniuosius socialistus ir "anarchistus" kaip ardytojus judėjimo dėlei geresnių pašalpų bedarbiam ir tinkamesnių pensijų nusenusiem.

ORAS

Šis pirmadienis būsiąs debesiuotas.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLSHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK

Tel. Stagg 2-3878

President - - - Jos. Kairys
Vice-President - - A. Lideikis
Secretary-Treasurer - D. Sholl
Editor - - - - Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year.....	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year.....	$6.00
Foreign countries, per year.....	$6.50
Canada and Brazil, per year....	$5.50
United States, six months.....	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months.....	$3.25
Foreign countries, six months,	$4.00
Canada and Brazil, six months,	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Popiežius Pijus Vienuoliktasis

Nereikia nei aiškinti, kad Vatikano popiežiai vaidina gyvenime žymų vaidmenį. Popiežius—galva pasaulio katalikų; popiežius daugelio katalikų skaitomas neklaidingu. Jis pripažintas net šventu.

Pereitą penktadienį numirė Popiežius Pijus Vienuoliktasis, kurio tikras vardas buvo **Achillas Ratti.** Jis gimė 1857 metais, o išrinktas popiežium vasario 6 d., 1922. Vadinasi, popiežiavo suviršk 17-ką metų.

Per tą laiką pasauly įvyko daug sukrėtimų, daug svarbių įvykių. Kaip gi Popiežius Pijus XI į juos reagavo?

Kai kuriais klausimais jis buvo nusiteikęs pažangiai. Sakysim, jis stojo prieš žydų persekiojimą fašistiniuos kraštuos, jis stojo prieš hitlerinį protestonų (žinoma, ir katalikų) persekiojimą. Kitais klausimais jis buvo reakcijos šalininkas. Sakysim, jis niekur nepakėlė balso prieš sumėsinėjimą krikščioniškosios Ethiopijos; jis užgyrė Ispanijos fašistų veiklą ir pats pirmutinis pripažino budelio Franco režimą. Jis smarkiai kovojo prieš Meksiką tik todėl, kad to krašto valdžia pravedė krašte gražių reformų. Jis buvo organizatorius jėgų prieš Sovietų Sąjungą.

Vadinasi, Popiežiaus Pijaus XI-tojo minusai kur kas didesni, kaip pliusai.

Būtų gerai, kad sekančiais rinkimais, kurie bus už kelių savaičių, katalikų kardinolai išrinktų pažangesnį žmogų popiežiaus pareigoms eiti. Nebūtų bloga, jei nors kartą į tą vietą patektų amerikietis kardinolas. Sakysim, argi nebūtų gražu, jei sekančiu popiežium būtų išrinktas kardinolas Mundeleinas?

Dar Apie Sovietų Baltrusiją

Vakariniame Sovietų Sąjungos kampe, prie Lenkijos sienos, yra Sovietų Socialistinė Baltrusijos Respublika. Ji užima 126,800 ketvirtainių mylių plotą ir turi 5,500,000 gyventojų.

Caro viešpatavimo laikais Baltrusijoj 664,000 atskirų valstiečių žemės ūkių valdė tik 33 nuošimčius dirbamos žemės. Jie vargo, skurdo, kentėjo didžiausį nedateklį. Tuo kartu 4,000 rusų, baltrusių ir lenkų ponų ir grafų valdė 67 nuošimčius visos žemės. Tik penki magnatai: kunigaikštis **Vitgenštein,** grafas **Tiškevičius,** grafas **Potockis,** kunigaikštis **Radzivilas** ir kunigaikštienė **Hehenloe** turėjo per **du milionus dešimtinių žemės.** Tie parazitai valdė neišpasakytus girių plotus, turėjo pasisavinę ežerus. Jie tuko, lobo, o baltrusiai valstiečiai kentėjo didelį vargą. Neveltui Baltrusijos valstiečiai kelis kartus buvo sukilę prieš savo pavergėjus. Ir dabar liaudyje gyvos dainos apie valstiečių sukilimo vadus: Nalivaiko, Elijošių Golotą, Miką Glinskį, Nebabą, Krivošapka, Garkušį, Michaenko, Viščylą, Christką, Kalinovskį ir kitus.

Rudenį, 1918 metais, Baltrusijon įžengė pulkai tada dar silpnos ir jaunutės Raudonosios Armijos. Vokiečių pulkai pabėgo. Gruodžio 30 dieną, 1918 metais įvyko vakarų komunistų konferencija, kuri pagal d. Stalino pasiūlymą pasivadino Pirmu Baltrusijos Komunistų Suvažiavimu. Čia ir buvo paskelbta Baltrusijos nepriklausomybė ir išrinkta laikinoji valdžia. Tuo kartu Baltrusijos ir Lietuvos komunistai veikė išvien, kad abu kraštus apvalius nuo Vokietijos militaristų, kapitalistų ir dvarponių. Ant šių kraštų gulė Antantės ir Vokietijos apginkluoti lenkų ir lietuvių pulkai. Vadovystėj velionio drg. Ordžonikidze Baltrusija apsigynė, nors ir jos didelė dalis pateko po Lenkija su 3,000,000 baltrusių. Lietuva buvo sudraskyta, dalis atsidūrė po Lenkija, o kita paskelbta nepriklausoma valstybe su buržuazine valdžia.

Lietuvos ir Lenkijos darbo žmonių gyvenimas žinomas. Tuo kartu Sovietų Baltrusija milžiniškais žingsniais eina pirmyn. Nutiesta keliai, išbudavota dideli fabrikai ir dirbtuvės, pastatytos elektros gaminimo stotys, pakeltas kultūros ir apšvietos reikalas. Ant kiek nužengė pirmyn Sovietų Baltrusija, tai parodo šie faktai. 1937 metais Baltrusijos industrinė gamyba buvo **24 kartus** didesnė, kaip 1913 metais. Išvystyta mašinų statyba, chemijos, tekstilės, odos, medžio, žemės ūkio mašinų pramonė ir kitos.

Pasikeitė veidas ir žemės ūkio, buvę atskiri 720,000 valstiečių ūkių apsijungė į 9,665 kolchozus. Jie turi 7,742,375 hektarus dirbamos žemės. 1938 metais kolchozai apdirbo 94 nuošimčius visos dirbamos žemės, o tik 6 nuošimčius atskiri valstiečiai. Jie apdirba geriau, su pagelba mašinų ir naudojo trąšas, kas suteikia geresnį derlių. Dabar Sovietų Baltrusijoj yra 227 traktorių ir mašinų stotys su 8,141 traktorium, tūkstančiais kombainų ir dešimtimis tūkstančių įvairiausių kitų žemės apdirbimo mašinų. Raguočių gyvulių kiekis du kartus didesnis, kaip jis buvo 1916 metais. Dabar yra 6,992 raguotų gyvulių ūkiai; 4,724 kiaulių auginimo ūkiai, 335 arklių auginimo ūkiai ir daugelis kitų.

Sovietų Baltrusijoj yra virš 1,000 agronomų, 600 žemės ūkio patarėjų, 200 gyvulių daktarų, 23,000 traktoristų, 2,000 kuliamų mašinų valdytojų, 1,400 traktorių taisytojų, 2,000 kombainų valdytojų ir nemažai kitų žemės ūkio specialistų.

Sovietų Baltrusijoj aukštai pastatytas mokslas ir apšvieta. (Apie tai skyrium rašėme). Sovietų Baltrusijoj yra net 14 dramatiškų teatrų, daug judžių. Išsiauklėjo savi kompozitoriai, artistai, dailininkai, architektai ir kiti kultūros darbininkai. Greta baltrusių gyvuoja žydų, lenkų ir lietuvių mokyklos ir kultūros įstaigos.

Trockistai dirbo, kad Sovietų Baltrusiją atidavus Lenkijos ir Vokietijos fašistams. Jie buvo sugauti. Liaudies rūstybė buvo didelė. Vidaus komisariatas nušlavė juos nuo žemės paviršiaus. Sov. Baltrusija turi galingą savo armiją, kuri yra dalis Sovietų Sąjungos neįveikiamos Raudonosios Armijos ir Orlaivyno. Ji sunaikins kiekvieną, kas tik išdrįs pasikesinti ant laisvos Sovietų Baltrusijos.

Naujas Taikos Pasiūlymas

Sovietų Sąjungos užsienio komisaras Litvinovas pasiūlė sudaryti bendro apsigynimo sutartį Juodųjų Jūrų kaimynams. Juodųjų Jūrų kaimynais yra **Sovietų Sąjunga, Turkija, Bulgarija ir Rumunija.** Manoma į tą sutartį traukti ir Graikiją, kuri nors ir neprieina prie Juodųjų Jūrų, bet turi didelės svarbos, nes pro ją eina per Dardenelius vandens kelias į Marmoro Jūras, o paskui ir Juodas Jūras.

Tokia Juodųjų Jūrų kaimynų sutartis turėtų didelės reikšmės tarptautinei taikai. Per ilgą laiką gyvavo bendro apsigynimo sutartis tarpe Rumunijos, Jugoslavijos ir Čechoslovakijos. Bet Muniche Anglija ir Francija, išduodamos Čechoslovakiją, kartu sugriovė ir tą sutartį, nes nei Rumunija, nei Jugoslavija nėjo Čechoslovakijai į pagalbą.

Gyvuoja ir antra sutartis, kuri žinoma, kaipo Balkanų Antantės. Tą antantę sudaro Turkija, Graikija, Jugoslavija ir Rumunija. Bet ši antantė jau tuo nebuvo pilna, nes joj neprigulėjo Balkanų šalis—Bulgarija. Iš kitos pusės ji nustoja vertės, nes Jugoslavija vis daugiau susidraugauja su fašistų valdoma Italija. Tuo kartu Vokietijos fašistai atvirai kalba, kad jiems reikalingas Rumunijos aliejus. Jie veržiasi pagalba savo kapitalo į Graikiją ir Turkiją. Tuo sudaro pavojų ir toms šalims, nes ten vis daugiau veikia Hitlerio šnipai. Po to, kaip Vokietijos naziai pavergė Austriją, sudraskė Čechoslovakiją, tai jie įsigalėjo ant Dunojaus upės ir ten turi galingą karo laivų flotilę. Tas visas turi daugiau priversti susirūpinti Rumunijos, Bulgarijos, Graikijos ir Turkijos valdonus, jeigu jiems rūpi išlaikyti tų šalių nepriklausomybę, apsiginti nuo Vokietijos fašistų.

Sovietų Sąjunga siūlo toms šalims sudaryti sutartį. Kol kas dar nėra paskelbti visi tikslai tokios sutarties, bet yra suprantama, kad tai daug pasitarnautų išlaikymui taikos. Jeigu būtų tarpe šių valstybių sudaryta sutartis, tai susidarytų galinga taikos jėga Artimuose Rytuose ir Balkanuose.

Ai, ai, kokios kojelės! Panelės ilsisi ant laiptų, kai joms reikėjo užlipti keliolika aukštų per keltuvų darbininkų streiką New Yorke.

Italijoj Reiškiasi Žmonių Neramumai Prieš Mussolinį

Į Angliją sugrįžę įvairūs diplomatai ir keliautojai po Italija pareiškia gan svarbių žinių apie vidujinę padėtį Italijos. Pirmiausia, tai didelis pasipriešinimas žmonių prieš fašizmą ir Mussolinio politiką. Ypač šiaurės Italijoj žmonės nerimauja.

Antra — vokiečių nazių plaukimas po visą Italiją duoda Hitleriui vis daugiau ir daugiau įtekmės... Vokiečių pusėtinai daug privažiavo į Italiją, ir kur tik neisi, nevažiuosi,—jų visur rasi. Priežastis tam, manoma, militarinė, karinė, būtent, Hitleris nenori, kad būtų kokių vaidų, nesutikimų prieš vokiečius, jeigu kartais Romos-Berlyno valdžios turėtų karą prieš Angliją ir Franciją.

Eina kalbos, kad nori suartinti Italiją prie Vokietijos, kaip kad pirmiau buvo Austrija, būtent, kad pastatytų nazių principus ant lygių pamatų, kaip ir Mussolinio teoriją, kad būtų didžiausias sutikimas minčių tarpe abiejų valdžių.

Vokiečiai turi įsteigę savo partijas, kuopas visuose Italijos miestuose, ir turi visokių specialistų išsiuntinėję po Italiją, kurie daug įtakos turi italuose kas link karo medžiagos dirbimo, slaptos policijos veikimo, bankų, biznių vedimo, ginklų gaminimo ir abelnai visoje industrijoje.

Trys vokiečiai turi užėmę svarbią vietą Mussolinio komitete dėl apgynimo savo rasės, tautos. Visuose amunicijos fabrikuose rasi vokiečių technikų.

Vokiečių Gestapo ekspertai mokina Mussolinio slaptąją policiją, žinomą kaip OVRA.

Naziai visuomet įstengia ir darbuojasi, kad mažiausis pasipriešinimas prieš vokiečius ar abelnai prieš-fašistinis elementas būtų nuslopintas, žmonės suimti. Ypač naziai bijo, kad žmonių prieš vokiečius nusistatymas nesuseitų išvien su priešfašistiniu judėjimu, nes tai labai pavojinga valdžios režimui.

Vokietijos specialistai taip pat įveda įvairias reformas Italijoj. Net pastarasis Italų fašistų partijos valymas įvyko dėl to, kad vokiečiai to norėjo, kad jiems liuosiau būtų galima veikti, lengviau savo planai gyveniman pravesti.

Šiuo tarpu Italijoje randasi apie 2,500 nazių technikų, specialistų, partijos agentų. Romoje apie 300, Trieste 250, Milane 250, Balzano 250, Brescia 180, Genoa 180, Naples 150, Spezzia 150, Florence 100, Cagliari 100 ir kituose miestuose apie 600.

Nazių propaganda gerai veikia; pavyzdžiui, mieste Balzano ir Tyroliuj Hitlerio paveikslas yra iškabintas garbės vietoje viešose žmonių suėjimo vietose. Ypač Tyroliuj, kame yra nazių agentas, kalbama apie tą ateinančią dieną, kuomet galės prisijungti prie Vokietijos Reicho.

Labai stropiai fašistų policija veikia, ir mažiausią murmėjimą prieš valdžią skaudžiai persekioja. Vienas italas, važiuodamas iš Francijos traukiniu namo į Italiją, prasitarė, kad viskas yra pigiau Francijoj, negu Italijoj.—Jį suareštavo ir apkaltino valstybės apšmeižimu. Nežiūrint policijos stropaus veikimo, visuose italų luomuose yra didelis nepasitenkinimas fašizmu. Fašizmas kiek buvo atsigriebęs, kai Italija pavergė Ethiopiją; žmonės manė, kad visi jie praturtės po šio karo, gaudami šį kraštą. Dabar yra didelis nusivylimas, visi patylomis kalbasi, kaip Ciano familija (Mussolinio žentas) turtėja, kaip daug pinigų pasidaro.

Ekonominė ir politinė padėtis pradeda negaluoti, žmonių jautrumas pasireiškia ir parodo, kad nuo fašizmo traukiasi. Darbininkija Italijoj kasmet eina biednyn ir biednyn. Mokėsčiai ant pajamų ir algų ir kapitalo taip daug didėjauga, kad žmonės negali iškentėti nesipriešinę, nes neturi iš ko apsimokėti. Industrija labai kenčia nuo didelio autokratizmo, vienvaldystės.

Po Vokietijos užėmimo Austrijos, labai daug žmonių atsitraukė nuo fašizmo. Italai negali apsiprasti su "Brenner Taku," nes vokiečių kareiviai ten yra laikomi, ir Vokietijos išsiplėtimas Centralinėj Europoj irgi baugina Italijos žmones, jie nenori, kad Mussolinis būtų Hitlerio klapčiuku ir šoktų pagal Hitlerio muziką.

Žmonėse nepasitenkinimas labai išsiplėtė, kuomet Italija, užėmusi Ethiopiją, nieko gero neatnešė žmonėms, tik dar daugiau bėdos ir vargo. Dabartinis karas Ispanijoj, kame Mussolinis (po vardu gen. Franko), siunčia divizijas kareivių ir įvairiausių ginklų, orlaivių, gana brangiai kainuoja Italijai; iki dabar jau virš 13 bilionų lyrų (685,000,000 dolerių) išleista, gelbstint sukilėlius prieš Ispanijos valdžią.

Intervencija Ispanijoj — Mussolinio didžiausia padaryta klaida. Sugrįžę sužeisti ir paleisti namon kareiviai gana blogai apie karą kalbą ir žmonėms dėsto, kad jie buvo pigiai apmokami, prastai užlaikomi; einant karan daug prižadėjo, o labai mažai teištesėjo... Žmonėse yra sumišimas, nepasitikėjimas bankais ir valdžia.

Nežiūrint griežtų įstatymų, baudimų, kapitalo bėgimas iš krašto labai apsunkina padėtį Italijoj. Fašistai patys yra dėl to kalti, nors jie ir meta bėdą ant žydų.

Valdžia labai skaudžiai baudžia tuos jaunuolius (14-16 metų), kurie slepiasi nuo karinio muštro. Taip didelis tu jaunuolių bėgimas yra, kad valdžia nubaudžia 8 paromis kalėjimu visus tuos jaunuolius, kurie nepasirodo, neateina karo muštro pamokoms.

Didieji oficialai ir militaristų klika, taip pat šaltai žiūri į fašizmą; vidurinė klasė, inteligentija ir kai kurie didieji industrijos ir biznių vadai, kurie nepriklauso prie valdžios trustų, —rodo antipatiją valdžiai.

Žydų persekiojimas gana šaltai priimtas Italijoj, nes italai nenori, kad kitų tikybų ir tautų žmonės būtų persekiojami. Mussolinis padarė klaida, kuomet jis paskelbė kovą prieš katalikizmą. Dėl visų šių minėtų dalykų fašizmas susmuko; jie savo kailio gelbėjimui bando žmonių nuomonę nuvesti į tarptautinę, kitų šalių politiką. Jiem tai pasisekė kelius sykius atitrauti žmonių dėmesį nuo vidujinių reikalų į svetimtaučių reikalus, kad žmonės pamirštų apie savo reikalus, bėdas, ir kad ne valdžios kaltė yra, bet kitų šalių valdžių kaltė, kad taip bloga, neleidžia fašizmo programai įsigyvendinti Italijoj. Kartais jie kaltina Vokietiją, tai Jugoslaviją, Britaniją ar Franciją; paskutiniu sykiu (dabar) Franciją apkaltinta dėl visko.

Dėlto dabar yra vedama didelė agitacija apie Ispaniją, ir Viduržemių Jūras, nes Mussolinis yra susitaręs su Hitleriu, ką veikti. Dabar Mussolinis rėkia, šaukia, kad Hitleris jam pagelbėtų, o Hitleris praveda savo agitaciją Rytų Europos reikalais.

Po Municho konferencijos, buvo numatyta, kad Hitleris, laimėjęs savo kąsnį, duos Mussoliniui progą. Taip tie du fanatikai savo blofu pusėtinai laimėjo ir jeigu demokratiškos valdžios išvien nesusitars, tai dar daug ką Hitleris ir Mussolinis praves. Laikas žmonėms, o ypač darbo unijoms, veikti išvien ir reikalauti savo valdžių griežtesnius žingsnius imti prieš tuos du fanatiku.

Antanas.

P. S. Šiam straipsniui medžiagą ėmiau iš pranešimų Chicagos "Tribunui", kuris turi korespondentus Italijoj. **A.**

Palestinos Arabai Reikalauja Neįleist Ten Žydų

London. — Palestinos arabų delegacija reikalauja, kad Anglija visiškai sustabdytų žydų įleidimą į Palestiną. Sako, tas kraštas jau apie 2,000 metų yra arabų apgyventas.

Portbou, Ispanija.—Naktimis Francija uždaro savo sieną ir nepraleidžia net sunkiai sužeistų, vaitojančių respublikos kareivių per rubežių.

Italija Galinti Išstatyt 10 Milionų Armijos

Roma. — Mussolinio valdžia skelbia, jog Italijoj tiek priaugę gyventojų, kad jinai galinti sumobilizuot jau 10 milionų vyrų karui.

Paryžius. — Ispanijos prezidentas M. Azana tebegyvena Paryžiuj, nors buvo pranešta, kad jis išvažiavęs į Šveicariją.

Klausimai ir Atsakymai

KLAUSIMAS:

Aną dieną važiuodami į Pittsburghą keliu No. 22, mes susiginčijome dėl Pennsylvanijos kalnų aukštumo. Kai pradėjo automobilius putoti belipant į kalną šioje pusėje Cresson miestelio, tai aš sakiau, jog tai yra aukščiausias kalnas visam šteite. Ar tiesa? *A. J.*

ATSAKYMAS:

Netiesa. Pennsylvanijos aukščiausias kalnas Negro Mountain, kuris randasi Sommerset paviete. Jis yra 3,213 pėdų aukščio, lyginant su jūrų vandens paviršiu. Paskui seka Blue Knob kalnas su 3,136 pėdomis. O trečias iš eilės eina Devies kalnas su 2,760 pėdų.

Clevelando Kronika

Iš Filmos "Hitlerism Exposed"

Pabaigoje sausio mėnesio Public Auditoriume teko matyt filmą, kurią rodė Julien Bryan, jos autorius. Jis tą filmą atsivežė be Vokietijos valdžios cenzūros ir pavadino "Hitlerism Exposed."

Taip, draugai, yra žmonių dar, kurie kalba, kad Amerikoj reikia tik Hitlerio, o tada būtų viskas gerai, — būtų ir darbų ir visa ko kito. Labai gaila, kad tik tiek tie žmonės tesvarsto. Bet pamatę tą filmą, aš manau, kad gautų kitoniškų minčių apie Hitlerį ir jo tvarką.

Toj filmoj yra labai gražių vietų, vaizdų: keliai gražūs, platūs, bet važiuoja tik kariniai trokai su kareiviais ir ginklais.

Toliaus rodo, kaip ūkininkai gyvena. Vokietija stovi aukštai technikoj. Bet ūkininkai neturi mašinerijos, — visą žemę apdirba rankomis; aria jaučiais, vežimus veža taip pat jaučiais; sėja javus rankomis. Javus kulia su mašina, bet tų yra visai mažai ir labai senos. Naujų mašinų, traktorių, kuliamų, pjauti javams—nematyt, nes visą plieną ir geležį vartoja karo reikmenims.

Ūkininkas negali savo ūkį parduoti svetimam, o tik savo giminėms — broliui, seseriai arba tėvas savo vaikams. Ką ant ūkio užaugina, turi viską pristatyti į valdžios sandėlius, o iš valdžios gauna atgal kiek maisto dėl pragyvenimo. Pieną ir negali vartoti, turi visą atiduoti valdžiai; bet jeigu turi mažą vaiką, tai tada duoda kiek pieno pasilikti sau. Gyvulius negali pasipjauti, turi valdžiai pranešti ir tik tada galėsi pasipjauti sau, jeigu daug turi jų. O kitaip — turi atiduoti valdžiai ir jie tau duos kiek mėsos.

Ir va, kaip žmonės kalba Vokietijoj. Jeigu tenka kalbėti keliese į būrelį suėjus, tai jie kitaip nei nekalba, kaip tik gina Hitlerį ir kad už jį nėra geresnio. Bet kai sueina kalbėti pavieniais, tai tada tų pačių žmonių žodžiai skamba visai kitaip. Sako, kad prie Hitlerio didelis vargas ir sunkus gyvenimas. Valgymas nėra geras. Bet jie sako, kad ateis ta valanda, kada jie nukariaus Hitlerį ir įsikurs darbininkišką valdžią. Julien Bryan gyvenęs ilgą laiką Vokietijoj ir jis pats pasakoja, kad hitlerizmas Vokietijoj ilgiau negyvuos, kaip 2 arba 3 metus. J. B. paklausė: "Kodėl jūs nekalbate taip suėję į būrelį, nekovojate prieš Hitlerį?" Atsakymas gautas, kad jie bijo vienas kito, nes yra labai daug šnipų, ir jei prieš Hitlerį ką pasakysi, tai iš po nakties niekas nežinos, kur žmogus dingsi.

Tas 19 milionų žmonių, kurie balsavo prieš Hitlerį 1933 metais, nemažėja, bet auga, ir, sako, ateis laikas, kada bus Hitleriui galas kelio.

Rodė, kad Hitlerio armija nėra jam visa ištikima. Žinoma, kareiviai yra užlaikomi gerai. Bet tie kareiviai turi savo brolius, seseris ir tėvus, kurie gyvena prastai. Ir jeigu Vokietija eina į karą, ten prasidėtų didelės muštynės viduje.

Kada Vokietija ėmė Čechoslovakiją, ir jeigu Čechoslovakija būtų nebuvus parduota Chamberlaino, būtų kariavus su Vokietija, tai būtų karą laimėjus, nes Hitlerio armija buvo vietom prisirengus kilti prieš Hitlerį ir tada jis būtų buvęs nušluotas nuo sosto.

Toliaus rodo, kaip žmonės gyvena. Žmogui daugiau negalima valgyti kaip du kiaušiniai į dieną. 70% žmonių sviesto ne tik kad nevalgo, bet ir nei nemato. Ir po Hitlerio užėmimo nuo 1933 metų viskas labai pakilo. Kiaušiniai pakilo 50%, javai 35%, bulvės 75%, sviestas 50%, drabužiai ir kitos reikmenys labai pabrango. Kai per laikraščius ir radiją šitoj šalyj skelbė, kad Vokietijoj algas pakėlė 20%, tai nėra tiesa. Julien Bryan buvo tuom tarpu Vokietijoj ir algos buvo nukapotos 20%.

Laikraščių leidimas labai sumažėjo. Darbininkai nebeperka jų; sako, kad nieko daugiau laikraščiai nerašo, kaip tik Hitlerį giria, kad jis esąs geriausias išganytojas Vokietijos. Ir per radiją ta pati propaganda eina 24 valandas į dieną. O žmonėms ta pati ir ta pati melodija skaityti ir klausyti nusibosta. Tikras žinias žmonės sužino, jeigu išeina už rubežiaus. Ir kurie žmonės turi susirašinėjimą su užsieniu, pažįstamais, tai negali rašyti teisybės, kad ten yra blogai. Bet turi girti, kad Vokietijoj yra gerai. O kitaip laiškai neišeis, nes visi laiškai yra cenzūruojami.

Ko Mokyklose Mokina

Mokyklose vaikučius nuo 8-9 metų jau pradeda mokinti apie karą ir kala galvosna fašizmą. Ir pasakoja, kad Amerika yra gengsterių šalis ir didžiausias priešas Vokietijos. O Sovietų Sąjunga yra antras didžiausias priešas ir prieš šias dvi šalis reikėsią kariauti. O jeigu katras nenori kariauti, tai tam nėra reikalo ir gyventi. O šiaip kaip aritmetika, istorija, skaitymas, tai mažai temokinama. Mergaitės taip pat mokinamos kariauti, o daugiausia jų mokinama būt slaugėmis. Ir jų mokyklose prieš sėdant valgyt turi sustoti, pakelti dešinę ranką ir pasakyti "Heil Hitler," tai tada gali valgyti.

Vaikus taip pat nuo 18-19 metų varo eiti į koncentracijos kempes; ten juos mokina karinio mokslo, o labiausiai orlaivius vairuoti. Taip pat jiems kala į galvą, kad Vokietijai reikią daugiau kolonijų, tai bus daugiau maisto.

Toliaus filmoje rodoma, kaip studentai perka Hitlerio atvaizdus, ir kaip jie turi nešiotis net po tris Hitlerio paveikslus. Ant gatvių stulpų ir ant tvorų aplipdyta žydų paveikslais su juos šmeižiančiais parašais. Vaikams įsakyta, kad kur tik pamatysi einant žydą, tai turi spjaudyti ant jo. Yra iškabinta paveikslas amerikietės Mrs. Frances Perkins, ir ją skaito žyde, drauge su žydais ją šmeižia.

Mašinų miestuose daug nėra, nes ten gasolino negalima gauti; visą gasoliną ir robą vartoja karo reikalams.

Casper.

Lowell, Mass.

TRUPUČIUKAI

Mūsų miesto buletinas rodo, kad per 1938 metus čia buvo nelaimėse sunkiai sužeistų 659 asmenys. Užmuštų buvo 8. O mūsų miestas skaitomas nedideliu.

—o—

Sausio 3 d. avalų darbininkai pasirašė sutartį su dirbtuvių savininkais ant vienų metų.

—o—

Apsivedė A. Andreliūniūtė su H. Scanlan. A. Andreliūniūtė yra progresyvių tėvų duktė. Linkiu laimingo šeimyninio gyvenimo!

—o—

Pieno trustas čią užsimanė aplupti visuomenę. Su sausio 16 d. pienas pabrangintas 1c kvortai. Tai negeistinas dalykas, kuomet pusė Lowell'io darbininkų yra be darbo; o jeigu kurie ir dirba, tai tik dieną kitą savaitėje.

—o—

"Moterų Perviršis"

Vasario 1 d. vietos laikraščiai paskelbė, kad, remiantis valdžios cenzu (gyventojų surašinėjimu), Lowell'yje randasi moterų perviršis — 5,000 jų čia yra daugiau, negu vyrų.

—o—

Privatiškų "parių"-bankietų epidemija ir pas mus plečiasi. Kur tik neisi, tai, žiūrėk, jau kai kas tau ir kiša dolerinį tikietą po nosia. O vis tai "svarbūs" pokiliai — "sidabriniai," "auksiniai" ir kitoki. Su draugijų parengimais nepasirodyk!

—o—

Gamta ir Šposus Daro...

Pereitą mėnesį perleidome du keistu šturmu su perkūnija. Tai labai retas atsitikimas šioje apielinkėje, kad viduržiemyj griausmas baladotųsi.

—o—

Metinės Iškilmės

Vasario 18 d. LDS 110 kp. ruošia metinę pramogą. Ji įvyks 361 Bridge St., Lowell. Sakoma, bus visokių pamarginimų ir įvairumų. Kaip ir kas ten bus, tai man dar kol kas mažai žinoma. Mat, moterys yra rengimo komisijoj, tai sekretų neišgausi...

Griaustinis.

Easton, Pa.

Darbininkų Jėgos Suskaldytos

Darbo Federacijos vietiniai reakciniai vadukai po direktyva S. A. Seifert suskaldė darbininkų unijinį veikimą. Per paskutinius kelis metus, iki pabaigai 1938 m., AF of L ir CIO veikė bendrai per Central Labor Union, kurioj priklausė visi lokalai abiejų unijų. Ypatingai nuo susiorganizavimo CIO veikimas buvo pakilęs, nepaisant, kad tie patys reakciniai vadukai visuomet demoralizavo judėjimą.

Progresyviai unijų nariai be atvangos mobilizavo jėgas, idant pastačius unijas ant kojų; kad unijos pataptų instrumentu kovai prieš fabrikantus. Progresyvių pastangomis buvo palaikoma vienybė tarpe CIO ir AF of L. Fabrikantams, žinoma, tas nepatiko ir per savo agentus darė viską, kad jėgas padalinus. Kaip ir visuomet, taip ir šiuo atveju tapo pavartotas "raudonas baubas"; nekurie ir CIO taip vadinami "organizatoriai" irgi, sužiniai ar ne, prie to prisidėjo. Tos manipuliacijos tęsėsi nuo pat National Textile Union laikų, 1933 m.; tačiaus, pastaruoju laiku tas puolimas ant progresyvių priėmė griežtesnes formas.

"Laisvėj" jau buvo atžymėta, kad Central Labor Union kliube buvo iškeptos dvi rezoliucijos, viena prieš negrų nejsileidimą kliuban, kita prieš komunistus, bet abi CLU susirinkimuose tapo atmestos. Seiferto klika pamatė (ponas Seifert, ant nelaimės yra CLU sekretorium), kad tuomi nieko nepeš, ėmėsi tiesioginio skaldymo, susiuostė su AF of L centru ir ve, gruodžio 21 d., reguliariame Central Labor Union susirinkime duodamas ukazas visiems CIO lokalų delegatams apleisti susirinkimą, nes "AF of L Centras atima čarterį." CIO delegatai nesijudina iš vietos. Gera dalis AF of L delegatų stoja prieš skaldymą. Kyla lermas. Pasmerkiama skaldytojai. Išėjo atbulai, vietoj kad CIO delegatams apleisti susirinkimą, skaldytojai su maža grupe išmaršavo iš susirinkimo ir išsinešė visas knygas ir dokumentus (jie valdyboj).

Pasilikę delegatai svarstė, kas daryti? Priėjo prie išvados, kuomet tas įvyko, reikia sukurti CIO Darbo Tarybą (Labor Counsil), kurioj sutilps vienybės šalininkai ir veiks toliau už vienybės cementavimą.

Prie CLU priklausė 36 lokalai abiejų unijų. Skaitlius lokalų buvo maždaug lygus, bet CIO lokalai skaitlingesni nariais. Su skaldytojais nuėjo apie tuzinas AF of L lokalų; iš tų tik cemento unijos lokalas skaitlingesnis, kiti neskaitlingi.

Po to įvyko CIO viršininkų pasitarimai ir tapo įsteigta Darbo Taryba, ir prie to nuspręsta, kad tie AF of L lokalai, kurie buvo pasilikę su CIO delegatais, nesitrauktų nuo CLU, bet ten veiktų už atsteigimą vienybės.

Dabar turime du centrus, vienas AF of L susiėjo į CLU, antras—CIO susijungė į Labor Counsil. Pirmųjų buveinė randasi po No. 214 Northampton St. CIO buveinė randasi Vanderveer Hall patalpose, kampas 9-tos ir Washington gatvių.

Suskaldymas paskubintas dar ir dėl tos priežasties: sausio mėnesy įvyksta rinkimai Central Labor Union valdybos. Seiferto klika, būdama valdyboj, žinojo, kad rinkimus prakiš, kad gali laimėti progresyviai, tai išvijo CIO unijas, kad užtikrinus sau vadovavimą. Vienok ir tą padarius nebuvo tikri, kad pasiliks valdyboj. Sausio 4 d. CLU susirinkime, jau be CIO delegatų, Seifert, su pagelba svečio iš Philadelphijos, sumanevrava, kad senoji valdyba pasiliktų dar ant šešių mėnesių, t. y., spyrėsi atidėti rinkimus iki birželio mėnesio. Ir tą pravarė su pagelba savųjų pasekėjų, kurie paprastai nesilanko į susirinkimus, bet šį kartą buvo visi kaip vienas. Vadinasi, iki birželio mėnesio dar galės toliau skymuoti ir drūtinti savo skaldymo dargą.

Reiškia, darbininkų jėgos padalintos ir skaitytojai gali lengvai dasiprotėti, kas iš to džiaugiasi...

Pirmiau CLU buveinėj sutilpo visos unijos, dabar ištuštėjo, išsikraustė, kažkas pasidarė nyku. Tame pačiame kliube biznis sumažėjo. Unijų kliubas. Taip. Bet unijistai boikotuoja, ir ve, dar viena priežastis ir gana rimta. Už baro dirba bartenderis **neunijistas,** per paskutinius kelis mėnesius bartenderių unijos lokalas tuo klausimu protestavo prieš kliubo valdybą: unijų kliube privalo dirbti unijistai bartenderiai. Kliubo valdyba nesiskaitė su bartenderių lokalu. Priėjo prie to, kad bartenderiai užpikietavo unijos buveinę. Tas įvyko keletą kartų. Ve paveikslas: CLU vadovauja Seifert, tas, kuris suskaldė unijas; kliubo valdyboj vadovauja p. Hapfel, socialistas, Seiferto pakalikas. Tai unijos centras; gi bartenderių unijos lokalas pikietavo tą centrą. Ir kol kas klausimas bartenderių neišrištas. Tai prie ko privedė pono Seiferto politika! Tiesiog daro sarmatą visam darbininkų judėjimui.

Tai nekokis paveikslas. Kiek progresyviai turi išeikvoti energijos toms netikusioms manipuliacijoms! Gi fabrikantai liuosi, išnaudoja darbininkus, kaip nori ir kiek nori, o mūsų vadukai — tokie, kaip Seifert—labai "bizi" kovoj prieš progresyvius. Man atrodo, kad vietos vadukai nedirba tą viską savarankiai,—juos tampo ant virvutės kas nors iš aukščiau. Tai dalis Homer Martino, Gormano ir Lovestono skymo. Nukenčia, aišku, eiliniai nariai ir abelnas darbininkų judėjimas. Kas daryti?

Į tą klausimą privalo atsakyt eiliniai nariai didesniu veikimu, lankymusi į unijų susirinkimus, išrinkimu tokių žmonių į viršininkus, kurie dirbs darbininkų labui. Jei eiliniai nariai to nepadarys, tai kaltę tų visų negerumų tenka prisiimti ir eiliniams nariams. Juk tai visų unijistų reikalas, o ne vien vadų.

Kaip toliau vystysis dalykai iš po tų sukrėtimų unijiniame gyvenime šioj apielinkėj, teks atžymėti ateity. Šis raštas ir truputį suvėluotas; mat, vienas dalykas seka kitą ir vis norisi reikalą surišti pilnai, laukiama, kas bus toliau, ir tokiu būdu užsitęsia.

Darbintas.

Chicago, Ill.

Rado J. P. Ewaldą Negyvą Užpakalyje Keistučio Spulkos

Pirmadienį apie 8:30 val. ryte, Mrs. Marė Norkienė išgirdo keistą trinktelėjimą. Ji manė, kad sniegas krito nuo stogo. Norkai gyvena viršuj Keistučio Spulkos, 3236 So. Halsted St. Už kiek laiko Norkienė išnešė pelenus į užpakalį jardo ir išmetus juos grįžo trepais į kambarius. Ji pastebėjo po trepais žmogaus kojas. Persitikrinus kame dalykas, ji pamatė aukštielninką gulintį Joną P. Evaldą, kurio galvoj buvo kulkos ženklas, ant cemento kraujo latakas ir šalyje gulėjo du revolveriai.

Moteris išsigandusi nubėgo į viršų pranešti apie baisią nelaimę.

Marė Norkienė dėl to įvykio tiek susijaudino ir išsigando, jog, rašant šiuos žodžius, jinai nesveikuoja ir randasi lovoj.

Tiriama Įvykio Priežastis

Mergina, kuri dirba keletas metų bendrovės raštinėje, atėjusi į darbą rado priešakinėse duryse paliktus raktus. Evaldo automobilius buvo pastatytas prie raštinės. Ženklai rodo, kad velionis iš raštinės išėjo į sklepą, o paskui lauk į patalpos užpakalį. Ar kas nušovė Evaldą, ar jis pats nusišovė, nėra aiškių davinių. Prie jo lavono rasta du revolveriai. Vienas revolveris 38 kalibro, buvęs užspringęs, o antras, 32 kalibro, iššautas, velioniui kulka perėjusi per galvą iš dešinės į kairę.

Vėliau įvyko koronerio džiūrės tardymas ir smulkmeniškas išklausinėjimas, kaip tas tragiškas dalykas atsitiko.

J. P. Evaldo Visuomeninis Veikimas

Evaldas atvyko į šią šalį būdamas 7 metų amžiaus. Jis čia ėjo mokyklą ir paaugęs tarnavo šios šalies kariškame laivyne. Po to Jonas dirbo ant gelžkelio ir vėliau gelžkelio raštinėje. Apie 28 metai atgal, kai įsikūrė Keistučio paskolos, apdraudos bei taupymo bendrovė Spulka, tai jis buvo jos sekretorium.

Keistučio Spulkos dalininkai lai nesijaudina dėl to įvykio su Jonu P. Evaldu, kas liečia jų pinigų, sako A. R. Gardner, Chicagos Federalio Namų Paskolos Banko prezidentas, nes Keistučio Spulka, kaip ir kitos panašios paskolos ir sutaupų bendrovės yra tikrinamos valdžios, pinigai niekeno nežus.

Velionis buvo gabus biznierius ir rūpestingai vedė bendrovės reikalus. Tūlą laiką buvo Chicagos Lietuvių Auditorijos reikalų vedėjas. Čia, kaip daugelis sako, jis įdėjo nemažai savo pinigų. Jis turėjo apie $43,000 vekselių ant Auditorijos namo. Bet kai namas prastai vertėsi, o ir pats Evaldas krizio laikais nubiednėjo, tai tie vekseliai teismo keliu perėjo į kitų rankas, būtent į Staniulio rankas.

Pasiliko Evaldo žmona, du sūnai ir duktė. Vyriausias sūnus Jonas 22 metų, duktė Magdė, kuri mokinasi medicinos mokslo, 20 metų, ir jauniausias sūnus Vincas, 16 metų. Evaldo seserį yra vedęs Leonardas Šimutis, "Draugo" redaktorius.

Velionio kūnas pašarvotas Mažeikos koplyčioje, 3319 So. Lituanica Ave. **Rep.**

Philadelphia, Pa.

Kalbėjo Drg. Vyt. Zablackas

Sausio 29 d. ALDLD 6-tas Apskritys surengė prakalbas tik ką sugrįžusiam iš Ispanijos jaunuoliui kovotojui už demokratiją, Vytautui Zablackui. Jis ten kovojo per pusantrų metų, būdamas daug sykių didžiausiam pavojuj. Vytautas paliko savo jauną moterį, tėvus, seserį ir išvažiavo kovoti prieš fašistų kruvinus darbus Ispanijoj. Jis plačiai nupiešė netik apkasų kovas, mūšius ir bombų naikinimą visko, bet ir abelnai apie Ispanijos žmonių pasirįžimą kovoti ir ginti savo iškovotą laisvę, žmoniškumą.

Kalbėjo pusantros valandos gryna lietuviška kalba ir akcentu, ne taip, kaip daugumas mūsų jaunuolių prastai kalba. Visa bėda buvo tik su mūsų choro jaunuoliais, kad jie nesiklausė, išskyrus apie tris; kiti, atidainavę, apleido svetainę. Nežingeidauja ... bet ateis laikas veikiausia ir šioj šalyj, kad reikės muštis su fašistais. Tada susiinteresuos ir išbandys ant savo kailio.

Vytautas kalbėjo apie karo baisenybes ir Ispanijos žmonių pasirįžimą vesti kovą karžygiškai iki laimėjimo.

Labiausiai, sakė kalbėtojas, šioj šalyj reikalinga vesti kampaniją už nuėmimą embargo nuo lojalistų valdžios, kuri dabartiniu laiku veik užblokaduota, kuomet fašistai šaudo Ispanijos žmones, net Jungtinėse Valstijose pagamintom bombom.

Nors oras buvo labai prastas ir pats išgarsinimas nebuvo platus, nes radio stotis atsisakė garsint, vienok žmonių prisirinko pilna svetainė. Jei būtu rengta Lietuvių Tautiškoj Salėj, tai būtų buvusi pilna. Žmonės džiaugėsi Vytauto kalba ir ispūdžiais apie Ispaniją. Auku surinkta $22.

Aukavo šie asmenys: Veronika Urbienė $3; po $1—J. Rutkus, U. Sapranauskienė, H. Mattis, J. Petrello, J. Masionis, J. Vogonis, R. Samulionis ir J. Reginevičiai: po 50c—A. Šimkus, R. Merkis, J. Gružauskas ir J. Rainis; 35c. J. Vaitkus: po 25c — A. J. Smitas W. Scotch, Grigaliūnas, Januškevičius, F. Valanta, F. Nevardauskas, H. Kušleikienė, K. Adomaitienė, Andriulionis, J. Šalinskas, Žilinskas, Žilinskienė, Zakarevičius, J. Bender. Viso $22.

Visiems aukotojams tariu širdingą ačiu!

Sausio 30 d. drg. V. Zablackas kalbėjo Camden, N. J. Nors ten buvo labai gerai išgarsinta ir rengta tarptautiniai, kad tik būtų geresnės pasekmės, bet dėl labai prasto oro ir smarkaus lietaus nedaug žmonių susirinko, ir mūsų Vytautui prisiėjo kalbėt angliškai, nes lietuvių kokie 8 tebuvo, visi svetimtaučiai. Turiu priminti, kad Vytautas myli geriau lietuviškai kalbėti, negu angliškai, nors jis taip pat gerai kalbėjo. Visi susirinkę klausėsi kuoramiausiai, su dideliu žingeidumu, pasirįžimu, kad išgirst viską, ką jis matė ir pergyveno per tą laiką būdamas Ispanijoj.

Buvo renkamos aukos ir čia; surinkta $7. Visiems tariu ačiu. **J. Smitienė.**

Scranton, Pa.

Lietuvos Nepriklausomybės 21 Metų Apvaikščiojimas Atsibus Vasario 16

Scrantono lietuviai šiais metais apvaikščios Lietuvos 21 metų nepriklausomybės dieną visi bendrai.

Pažvalgos, politika ir kiti visi įsitikinimai bus pamiršta tą dieną, kad kuoskaitlingiausia paminėt Lietuvos nepriklausomybę jau 21 metus.

Visų organizacijų, kliubų, draugijų ir parapijų atstovai laikytame susirinkime vasario 10 d. nutarė padidint komitetą, kad pasekmingiau darbas eitų. Komitetas susidėjo: **P. Pėstininkas,** pirmininkas (jis pirmininkauja visoms organizacijoms jau antras metas); **F. M. Indriulis, P. Kantukevičius, V. Balinckas, S. Šimkuvienė, M. Kamarauckienė**; dar darinkta: B. **Mikulis,** M. Uronis ir J. Stepanauckas.

Kalbėtojais bus:

J. Šaliūnas iš Wilkes-Barre, Pa.;

D. M. Šolomskas iš Brooklyn, N. Y.

Vinikui atsisakius, jo vieton komitetas bandys gaut kitą.

Taip pat **garbės** svečiai-kalbėtojai bus: **Judge G. W. Maxey** ir **F. Clair Ross** (State Treasurer of Pennsylvania).

Koncertinę programą duos: F. Galinienė, V. Valukas, B. Indriuliukė (smuika), vietiniai. Taip pat F. Sheporaičiukė iš Pittston, Pa., ir dvi neseniai atvykusios iš Lietuvos merginos iš Wilkes-Barre, Pa., rodos, Bubniukės (tikrai pavardžių nesužinojau).

Po visų ceremonijų bus bankietas Jermyn Hotelyj, kur tam tikslui išrinkta atskira komisija: Jieva Kazakevičienė, M. Rutkauskienė ir M. Borneikienė.

Tikieto kaina — $1.50; bet nebus verstini pirkt, tik kas norės.

Todėl visi, kas tik jaučiatės esant lietuviais, nepamirškite vasario 16-tos dienos. Svetainės vieta — **North Scranton Junior High School Auditorium.** Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga visiems veltui.

Reporteris B. Š.

Chester, Pa.

Vasario 5 d. įvyko Literatūros Draugijos 30 kuopos metinis susirinkimas. Į susirinkimą atsilankė 10 narių; kaip į metinį susirinkimą, tai turėjo atsilankyti daugiau.

Buvo kuopos valdybos rinkimas; apsiėmė senoji valdyba padirbti ir šiuos metus.

Kuopa nutarė surengti linksmą vakarėlį dėl kuopos naudos, vasario 26 d., Lietuvių Kliubo svetainėj. Atsilankykite visi lietuviai. Praleisime laiką linksmai. Įžangos tikietai yra platinami iš anksto; malonėkite įsigyti.

Baigiant susirinkimą, buvo plačiai apdiskusuota Literatūros Draugijos vajaus klausimas. ALDLD 30 kp. taipgi nutarė gauti naujų narių į kuopą.

Baigiant, turiu pridurti, kad į kuopos susirinkimus nekatrie nariai neatsilanko. Tai negerai, draugai; meskime apsileidimą į šalį; stokime daugiau į darbą — lankykimės visad į kuopos susirinkimus ir į kitus darbininkų parengimus. Niekados nelaukime, kad kas ateitų ir paprašytų. Šitą įprotį meskime šalin! Kuopos ir kiti darbininkų pranešimai randasi dienraštyj "Laisvėj" — visad dabokime "Laisvę." **Kp. Koresp.**

Kiekvienas miestas - miestelis turi ką nors surengti "Laisvės" naudai.

UPTON SINCLAIR

RAISTAS

10-25-38—92

(Tąsa)

"Jūs klausote šitų dalykų," sakė tas žmogus "ir sakote, taip, tai teisybė, bet taip visados buvo! Arba vėl jūs sakote, gal tas ir įvyks, bet ne mano laikuos, tas nepagelbės! Ir jūs vėl grįžtate prie savo kasdieninio sunkaus darbo, naikinate save, suteikiate kitiems galybę! Dirbti ilgas valandas, kad kiti iš to pasinaudotų; gyventi bloguose, purvinuose namuose, dirbti pavojingose, nesveikose vietose; visados imtis su alkio ir trūkumų šmėkla, visados laukti nelaimingų atsitikimų, ligų ir mirties. Ir kas dieną imtynės darosi smarkesnėmis, kas dieną jūs turite dirbti sunkiau ir jausti, kaip geležinę aplinkybių ranka kas kart jus smarkiau apgniaužia. Mėnesiai praeina, metai gal—ir tada jūs vėl ateinate; aš ir vėl esu čia, šaukiuosi prie jūsų, norėdamas dasižinoti, ar skurdas dar nepamokino jūs, ar neteisingumai ir priespauda dar neatidarė jums akių! Aš lauksiu ir toliau—nieko daugiau aš ir negaliu padaryti. Nėra tokių tyrų, kuriuose galėčiau pasislėpti nuo šitų reikalų, nėra tokio uosto, į kurį galėčiau pabėgti nuo jų; kad ir keliaučiau iki pasaulio krašto, visur rasiu tokią pat prakeiktą sistemą,—aš visur rasiu, jog puikiausius, prakilniausius žmonijos palikimus, poetų svajones ir kankinių kančias suvaržė ir sau tarnauti pajungė susiorganizavęs ir viską apiplėšęs godumas. O todėl aš negaliu nieko neveikti, aš negaliu tylėti; todėl aš mečiau į šalį savo smagumus ir laimę, sveikatą ir savo gerą vardą—ir leidausi į pasaulį, šaukti žmones, nes prie to mane verčia skausmas širdies! Todėl mane nenutildys nei vargas bei nesveikumai, nei neapykanta, apkalbos, bauginimai bei išjuokimai, nei kalėjimai bei persekiojimai, jeigu to susilauksiu—nei jokia galybė, kokia tiktai yra ant žemės, ar aukščiau žemės, kokia buvo, yra, ar kada nors bus įsteigta. Jeigu man nenusiseks šią naktį, tai prisieis bandyti rytoj. Nes aš kalbu balsu milijonų, kurie neturi balso! Balsu tų, kurie prispausti, o neturi suramintojo, balsu tų, kuriems viskas gyvenime atimta, kurie neturi atilsio ir išvadavimo, kuriems šis pasaulis yra kalėjimu, torturų urvu, kapu! Balsu mažų vaikų, kurie šiąnakt dirba pietinėse valstijose medvilnių išdirbyklose, svyruodami nuo nusikamavimo ir neturėdami vilties užbaigti savo kančias, ne bent kapuos! Balsu motinų, kurios siuva pastogėse prie žvakutės šviesos, nuilsusios ir verkdamos, kad jų vaikeliams reikia badą kęsti! Balsu žmonių, kurie, gulėdami ant skarmalų guolio, imasi su paskutiniaja savo liga, palikdami čia savo numylėtuosius, kuriems prisieis pražūti! Balsu jaunųjų merginų, kurios šioje valandoje vaikščioja šio pasibaisėtinojo miesto gatvėmis, netekusios visko bei išalkusios ir nežinodamos, ką joms prisieis pasirinkti—paleistuvystės namus ar ežerą! Balsu žmonijos, šaukiančios išliuosavimo!"

Kalbėtojas apsistojo. Valandėlę visi tylėjo, vos atgaudami kvapą, bet tuojau visas tūkstantis žmonių pradėjo šaukti. Per tą visą laiką Jurgis sėdėjo tykiai, nejudindamas, sustingęs, akis įsmeigęs į kalbėtoją.

Veikiai žmogus iškėlė rankas, visi nutilo ir jis vėl pradėjo kalbėti.

"Aš šaukiuosi į jus", sakė jis, "kas jūs nebūtumėte žinoma, jeigu jums rūpi teisybė; ypatingai atsišaukiu į darbo žmones, kurių negerumus aš stengsiuosi parodyti. Į jus, darbininkai! Į jus, kurie dirbate, kurie sukūrėte šitą šalį, bet neturite balso jos valdyme! Į jus, kurie sėjote, kad kiti galėtų pjauti; dirbti, klausyti ir nereikalauti užmokesčio daugiau, kaip darbo gyvuliui, kuriems suteikiamą maisto ir prieglauda tik tam, kad gyvais užsilaikyti iš dienos į dieną. Tai pas jus aš ateinu pranešdamas gandą apie išganymą, tai į jus aš atsišaukiu. Aš žinau, kaip daug nuo jūs reikalauti—aš žinau, nes aš pats buvau jūsų vietoje, aš perleidau tokį pat gyvenimą, kaip ir jūs ir čia šią naktį nėra nei vieno žmogaus, kuris tą geriau pažintų. Aš gerai žinau, ką reiškia būti apleistu vaiku gatvėse batų pucuotoju, pragyventi su duonos plutele ir miegoti po laiptais, vedančiais į sklepus ir po tuščiais vežimais! Aš žinau, kas tai yra geisti pasiekti ko nors, svajoti apie prakilnesnius dalykus ir matyti, kaip tas viskas dingsta—matyti, kaip puikiausios tavo dvasios gėlės sutremptos tampa purvuose šio gyvenimo, kuriame laukinių žvėrių pajėgumas viešpatauja. Aš žinau, kaip brangiai darbininkui atsieina žinojimas įgyti—aš pats už tai užmokėjau maistu ir guoliu, kūno ir proto kančiomis, sveikata, beveik pačia savo gyvybe; taigi, kada aš ateinu pas jus, skelbdamas jums apie viltį ir laisvę, parodydamas jums vaizdą naujo pasaulio, apie triūsą, kokį reikia nuveikti, aš nei kiek nesistebiu, rasdamas jus tokiais nelemtais, nerangiais, neįtikinamais. Jeigu aš nenusimenu, tai todėl, kad žinau tą galybę, kuri jus gena iš užpakalio—aš žinau, kaip skurdas terioja. Nepaisant, kiek daug tų, ką čia šią naktį susirinko, būtų užšalę ir apie nieką nepaisytų, nepaisant, kaip daug čia atėjo vien iš tuščio žingeidumo, arba kad turėtų progos išjuokti,—aš tikiu, kad atsiras žmonių, kurie per nelaimes ir kančias buvo netekę vilties, kuriuos paveikslas negerumų ir baisybių sujudino ir jie pradėjo klausyti. Ir jiems mano žodžiai bus kai netikėtas žaibo blykstelėjimas, keliaujančiam tamsoje: parodantis kelią priešai jį, pavojų ir pinkles—išrišantis visus uždavinius, išaiškinantis visas sunkenybes! Plėvės nupuls nuo jų akių, jie nusikratys pančius nuo savo sąnarių—jie pašoks, šūkaudami iš dėkingumo ir stengsis galutinai pastoti laisvais žmonėmis! Žmonės išsivaduos iš vergijos, kurią patys sau sutaisė! Žmonės, kurie daugiau nebus į spąstus, žmonės, prie kurių jokiais glamonėjimais niekas neprisilaižys, kuriuos gązdinimai nepaims, kurie, pradedant nuo šios nakties, eis pirmyn, tyrinės ir supras, kurie prisijuos savo vietą armijoje savo draugų ir brolių. praneš kitiems taip, kaip aš jums jas pranešu, nejkainuojamą laisvės ir šviesos dovaną, kuri nėra nei mano, nei jų, bet žmogaus dvasios paveldėjimas! Darbo žmonės, darbo žmonės—draugai! Atidarykite savo akis ir apsižiūrėkite aplink save! Jūs gyvenote ilgai dirbdami ir prakaituodami, ir jūs jausmai visai atbuko, jūsų širdys sustingusios; bet nors kartą bandykite suprasti šitą pasaulį, kuriame gyvenate—nuplėškite jo įpročių skarmalus—perstatykite jį tokiu, kokiu ištikro yra, visame jo pasibjaurėtiname grynume! Supraskite tai, supraskite tai! Supraskite, kad Mandžurijos laukuose šią naktį dvi priešingos viena kitai armijos stovi viena prieš kitą—kad dabar, kuomet mes čia sėdime, milijonas žmogiškųjų sutvėrimų gali būti pastumėtas vieni kitiems kibti už gerklių ir su bepročių įšėlimu draskyti vieni kitus į šmotus! Ir tas darosi dvidešimtą šimtmetį, po devyniolikos šimtų metų, kai skelbėjas visuotinos meilės užgimė ant šios žemės! Per devyniolika šimtų metų jo žodžiai buvo skelbiami kaipo dieviški ir štai dvi žmonių armijos drasko ir naikina viena kitą, kaip laukiniai žvėrys giriose! Filosofai protavo, pranašai paniekino tą, poetai verkė ir šaukėsi į žmones—o tas baisusis siaubūnas visgi dar valkiojasi! Mes turime mokyklas ir kolegijas, laikraščius ir knygas; mes išjieškojome dangų ir žemę, mes svarstėme, tyrinėjome ir protavome—ir tai tik dėl to, kad prirengti žmones, kad jie geriau pataikytų vieni kitus naikinti! Mes pavadiname tai karu ir daugiau apie tai nesirūpiname—tik bandykite geriau suprasti! Pažiūrėkite tik ant tų žmonių lavonų, kuriuos subadė kulkos, suplėšė bombos! Pasiklausykite triuškėjimo durtuvų, suvarytų į žmonių kūną; pasiklausykite dejavimų ir šauksmų mirštančiųjų, pažiūrėkite, kaip žmonių veidai išrodo nuo skausmo ir kančių! Pridėkite savo ranką prie kūno gabalo—ką tiktai dar buvo dalimi žmogaus! Ten dar garuoja kraujas—ką tiktai jis tekėjo žmogaus širdyje! O, Visogalis Dieve! ir tas atsitinka—sistematiškai, organizuotai, iš anksto apmąstytai! Mes žinome tai, skaitome apie tai ir mums rodosi, kad tai taip ir turi būti; mūsų laikraščiai praneša apie tai, bet nesustabdo savo mašinų,—mūsų bažnyčios žino apie tai, bet neuždaro savo durų—liaudis dis žiūri į tai ir nesukyla iš pasibaisėjimo!

(Bus daugiau)

WORCESTER, MASS.

Jau buvo rašyta "Laisvėj," kad L. S. ir D. B. Draugija [illegible] 600 paštavų atviruk[illegible] kad piliečiai pasirašę siųstų Washingtoną su reikalavimu, kad būtų [illegible] embargo nuo Ispanijos. Dabar siunčiamų gauna laiškus iš senatorius H. C. Lodge, Jr. Tai yra mandagus senatoriaus kalbėjimas į savo piliečius. Pasirodo, jog prezidentas Rooseveltas tiksliai nori, kad fašistai laimėtų Ispanijoj. Ispanijos dalykas dabar toks, kaip 1871 m. Paryžiaus Komunos, kuomet Tjeras su Vokietijos Bismarku skerdė Paryžiaus gatvėse komunarus ir jų šeimynas plukdė kraujuose. Taip Franco, lyg tas Tjeras, prispyręs prie Francijos rubežiaus bėgančius ispanus, žudo. O tokios pat demokratijos, kaip Ispanijos lojalistų, valdžios — buržuazinės valdžios — lyg su pasigėrėjimu į tą kruviną puotą žiūri. Visa darbo žmonija nekantriai žiūri ir mano atkeršyti kraugeriams Frankams ir jo pagelbininkams.

Pažangus Jungtinių Valstijų senatorius iš Massachusetts, ryšyj su reikalavimais embargo nuėmimo nuo Ispanijos respublikos, duoda savo piliečiams laiškais atsakymus. Vieną tokių laiškų čia ir įtalpiname. Štai jis.

February 4, 1939
Mr. D. G. Jussius
11 Francis St.
Worcester, Mass.

Dear Mr. Jussius:

I am glad to have your recent communication and have carefully noted your views in favor of lifting the embargo on the shipment of arms and ammunition to Spain. It has always been my aim and purpose to do everything I could to keep the United States at peace, and my guiding rule in matters of foreign policy has this in view.

Under the provisions of existing law, the President has full power to lift the embargo without any further legislation by Congress. Your purpose might be accomplished, therefore, by making a direct appeal to the President.

With thanks for writing, I am,

Sincerely yours,
H. C. Lodge, jr.

Šiame laiške senatorius H. C. Lodge aiškiai pasako, jog embargo nuėmimas yra rankose prezidento Roosevelto, kuris turi pilną teisę taip padaryt be Kongreso kokių ten patvarkymų. Senatorius Lodge pataria tuo reikalu kreiptis tiesiai į patį Rooseveltą.

Demokratas.

Paterson, N. J.

Daugiau Tokių Parengimų

Vasario 5 d. įvykęs New Jersey Lietuvių Radijo koncertas, reikia pasakyti, Patersone pirmas tokis buvo turtingas. Išpildė Baltos Lelijos Vyrų Choras, po vadovyste W. Žuko. Vakaro vedėju buvo J. Giraitis; pirmininkavo J. Ratkus. Koncertas susidėjo daugiausiai iš dainų. Choras gana gražiai dainuoja ir jūjų dainos patersoniečiams patiko. Vėliaus solo dainavo Teresa Biškauskienė. Savo balsu ji žavėjo publiką. T. B. turi gražų ir aiškų balsą: Kai užtraukė, tai net svetainės langai drebėjo. Mažai rasime tokių lietuvaičių-dainininkių. Dainavo 3 dainas, pianu palydėjo W. Žukas.

Taipgi dainavo solo Antanas Višniauskas. Jis turi stiprų, gražų ir išlavintą balsą. Jam akompanavo W. Žukas.

Žodžiu tariant, koncertas atliktas gerai šimtu nuošimčių. Visiems dainininkams ir pianistui W. Žukui reikia duoti didelis kreditas.

Publikos buvo vdutiniškai. Reikia prisiminti kas link A. Smolenskio orkestros, susidedančios iš jaunuolių. Bra, kaip užtraukė polkas, tai negali išsėdėti, — turi trepsėti! Jaunieji ir senieji kampuos tik trepsi, sukasi.

Iš LDS 123 Kp. Susirinkimo

Vasario 5 d. susirinkimas buvo skaitlingas. Dar įstojo 5 nauji nariai; tai labai yra sveika; daugelis narių manė, kad negalima naujų narių gauti, bet pasirodo, kad tik reikia pakalbinti, o narių galima gauti į LDS organizaciją.

Dienraščio "Laisvės" įstaiga prisiuntė "Laisvės" Kalendorių; jie tapo išdalinti Patersono lietuviams biznieriams. Už tai biznieriai suteikia "L." didelį ačiu.

Nugirdau, kad Ben. Kerševičius susirgo šalčiu. B. K. yra rimtas žmogus ir priklauso LDS 123 kp.; taipgi yra "Laisvės" skaitytojas ir darbininkų rėmėjas, — netik pritardamas žodžiu, bet ir aukomis. Linkiu draugui B. Kerševičiui greitai pasveikti.

Patersone taipgi daugelis lietuvių serga "šalčiu." Kiti išgulėjo po dvi-tris savaites. Orai prasti, tai ir ligos plečiasi.

J. Matačiūnas.

Baltimore, Md.

Dar Kartą Prisiminta

Kaip begailestingai fašistai naikina Ispanijos liaudį, mokslą-kultūrą, buvo nušviesta per draugę T. Edward, kuri yra narė Medikalio Biuro Ispanijai Šelpti, ir kuriai daugiau kaip metai laiko teko gyventi tenai, kur baubė kanuolės ir žuvo nekalti kūdikiai. Žiupsnelis pergyventų jos įspūdžių buvo tuomi svoriu, kurio pagelba išspausta dar 138 doleriai prie to, kas jau buvo suaukauta-surinkta pirmiaus; o to buvo nemaža. Pastaroji yra negrė-moteris, todėl daug žinių perdavė iš veiklos negrų kolegijos ir universitetų studentų, iš kurių tarpo ji neseniai yra išsiskyrusi.

Buvęs Nebraska valstijos senatorius Smith W. Brookhart buvo vienu iš tokių kalbėtojų, kurių taip mažai tenka sutikti. Šios prakalbos įvyko vasario 3 d., Ridgely svetainėj. O jis tik išvakarėse šventė 70 metų gimtadienio paminėjimą. Bet amžius neslėgia jo energijos, ypatingai tuomi laiku, kada jis, kaip tikras Amerikos demokratijos šalininkas, susiduria su tokia liūdna minčia, kuomet čia pat, mūsų mieste, randasi arkivyskūpas J. Curley, kurio, kaip ir daugelio kitų dėka, dar ir šiandien palaikomas embargo ant Ispanijos respublikos. Prieš jį kovojimas daug sueikvoja brangaus laiko ir finansų. Bet tikimės, jog kartą jis bus nuimtu.

Kalbėtojo gyvenime pergyventa trys karai, kuriuos rėmė Amerikos valdžia ir kuriuose jam pačiam teko dalyvauti. Ypatingai praktika įgauta pereitame pasauliniame kare, kur per jo rankas perėjo 10,000 įvairaus laipsnio karo žinovų. Nežiūrint jo amžiaus, jis griežtai pasiryžęs, reikalams dar daugiau pablogėjant, lavinti nei kiek ne mažesnį skaičių žmonių-kareivių, tik jau ne Amerikoje, bet Ispanijoje, kuriai jis atjaučia pilna savo širdimi.

Vinco Duktė.

Paterson, N. J.

Iš Šilko—Muilas; iš Muilo—Mūnšainas

Vasario 7 d. federaliai ABC agentai padarė kratą Lanza Piece Dye Works fabrike. Ir štai kas pasirodo: Tame fabrike surado didelį katilą, $10,000 vertės, su 2,000 galionų alkoholio. Rado taipgi 60,000 galionų raugalo ir du dideli sunkvežimiai prilioduoti alkoholium, pristatymui dėl kostumerių.

Federalės valdžios agentai pradėjo tyrinėti, kas yra savininkas fabriko. Pasirodo, kad esąs Batisto Lanza. Bet Lanza pareiškė policijai, kad jis parandavojęs nežinomam asmeniui savo tą fabriką dėl muilo dirbimo. Bet policijai pradėjus tyrinėti 15 fabriko darbininkų pasirodė, kad ponas B. Lanza melavo. Dabar Lanza yra laikomas po kaucija penkių tūkstančių dolerių ir kaltinamas varyme mūnšaino be valdžios leidimo.

Šis fabrikas randasi ant 20th Ave. ir McLean Boulevard.

Policijai pasisekė surasti p. Lanzaso didelį sandėlį alkoholio po No. 104 Montgomery St. ir 163 Main St. Šiose dviejose vietose surastą 2,430 galionų mūnšaino. Rekordai parodė, kad nuo prohibicijos laikų šis bravoras didžiausias, kokis tapo surastas New Jersey valstijoj.

Patersonas manė, kad B. Lanza dažo šilką; o p. Lanza "manė," kad išdirbama muilas... O federalės valdžios agentai, patikrinę, surado mūnšainą. Ar tai ne stebūklai?...

—o—

Kiek bus pinigų praleista mokykloms Patersone 1939 m., skaitlinę paduoda Board of Education pirmininkas P. Stafford; skaitlinė sieksianti $2,400,000. Tai Patersono žmonių sumokėti pinigai.

—o—

Newarko laikraštis praneša, kad 1938 m. užlaikymui 21 apskrities valdžios išleista pinigų $67,926,949. Iš tų milionų daugiausia kliuvo politikieriams. O namų savininkai pakaušius krapšto...

—o—

Sustreikavo linų išdirbystės fabrikas — Linen Thread Co., ant Grand St., Patersone. Šiame fabrike dirbo virš penki šimtai darbininkų. Ta pati kompanija turi fabriką Kearny, N. J. Čia irgi sustreikavo 400 darbininkų; ji turi Greenwich, N. Y., dirbtuvę, kur 80 darbininkų streikuoja. Mat, kontraktas pasibaigė su unija (CIO), tai kompanija paskelbė, kad numuša 10% algų darbininkams. Darbininkai paskelbė streiką.

Streikieriai laikosi vieningai. Skebų nesiranda. Greičiausia, kad streikas bus laimėtas.

J. Matačiūnas.

Los Angeles, Calif.

Vasario 5 d. turėjo LLD 145 kuopos gerą ir entuziastingą susirinkimą. Gana geras būrelis veiklesnių narių susirinko ir svarstė-diskusavo draugijos reikalus gana gyvai. Išklausyta daugelis gerų raportų. Nutarta parsitraukt 100 laiškų iš Taikos ir Demokratijos centro ir išsiuntinėt prezidentui Rooseveltui, reikalaujant, kad nuimtų embargo nuo Ispanijos.

Atsišaukus drg. S. Petravičiai, kad kokiu nors būdu galėtumėm pagelbėti jaunuolių laikraščiui "Voice of American Lithuanians," nutarta pakviest jaunuolių LDS kuopą ir sykiu suruošt kokį nors susirinkimą, kad padarius pelno. Į komisiją išrinkta S. Petravičius ir M. Pupienė. Labai pagirtinas nutarimas. Abudu komisijos nariai yra gero velijanti žmonės, tai užtikrinam, kad pasekmės bus geros.

Nutarta steigti lietuvių kalbos mokyklėlę. Į komisiją įėjo M. Pukis, P. Repečka ir B. Pečiukienė. Ant vietos susiregistravo 10 asmenų ir pasižadėjo lankyti mokyklėlę. Pasekmės galės būti geros.

Dėl tam tikrų priežasčių, pereitas susirinkimas atidėjo valdybos rinkimą, tai šiame susirinkime tapo perrinkta:

Organizatorė Levišauskienė, raštininku A. Bušas, finansų raštininku M. Pukis, iždininke Petronė Richard, knyge Pečiulienė ir Bušienė, korespondentais W. Verbickas ir P. Repečka.

Manom, kad šie metai bus geri dėl LLD mūsų kuopos, nes valdyba gera ir jau geras skaičius narių pasimokėjo.

Pas mus, Kalifornijoj, irgi yra žiema per pereitą porą savaičių. Kada ant kalnų prisnigo daug sniego ir vėjas pradėjo pūsti iš to snieguoto šono, tai kaip kada reikėjo ir gana storą užvalkalą užsitraukti ant pečių, kad jaustis maloniai ir patogiai.

R—ka.

"Gaukite "Laisvei" Naujų Skaitytojų.

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street
Tel. Triangle 5-3622
Brooklyn, N. Y.
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

Telephone: EVergreen 8-9770
J. GARŠVA
Graborius (Undertaker)
Laidotuvių Direktorius
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 BEDFORD AVENUE
Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. Stagg 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
• • •
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
• • •
Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Apysakos Išpažintis

Feljetonas.

Žinau labai gerai, kad laikraščių skaitytojai, ypatingai moterys, myli mane skaityti. Ir juo autorius, ištraukęs mane iš paties gyvenimo, aprėdo kasdieninėmis drapanomis, atpiešia typišką to ar kito žmogaus karikatūrą, — tuo labiau mane žmonės pradeda savintis.

Nors mano vardas, Apysaka, yra moteriškas, bet, kuomet mane vyrai ir moterys gimdo, tai mane nuo tų pareigų paliuosuoja apysakų autoriai bei autorės. Tačiau, už tiesą sakau jums, kad aš gimstu be daktaro ar akušerės patarnavimo ir tik vienam nelaimingam autoriui yra žinomi mano gimdymo skausmai.

Aš gimstu iš nekaltai pradėto yščiaus, o apreiškimą padaro patsai autorius. Bet iki autorius atveda mane į šį pasaulį, nemažai jam prisieina ir padirbėti iki, suradęs siūlo galą, dasigauna kamuolio. Nors apysakas užveisia patys žmonės savame gyvenime, bet jie jų negimdo. Jas gimdo apysakų autoriai ir gimdo gana sopulingai. Žmogus, nors ir apveisia apysaką, bet... bijodamas teisybės labiau negu ugnies, atsisako ją pagimdyti.

Jis myli apie kito blogąsias ydas skaityti, bet tik ne apie jo. Ir autorius, tiesioginiai pasiteiravęs pas žmogų apie tą ar kitą tikrovę, vietoj teisybės, gaus špygą pirmame atsitikime, o batu į sėdynę — antrame.

Tokiu būdu, apsakymo tikrovė prisieina rankioti aplinkiniais keliais besisukinėjant, su apysakos typo kaimynais besikalbant ir nudavus nekaltu avinėliu, išgaunant ir tikrovės antspaudą iš paties apysakos typo.

Šitokiu tai seklišku būdu prisirankiojęs medžiagos, apysakos autorius pasiraitoja rankoves, sėdasi prie savo varstoto ir pradeda dirbti apysaką. Jis pjausto, obliuoja, dursto, klijuoja, fotografuoja, piešia, kala, zalatina, o baigęs darbą, pasiunčia laikraščio redaktoriui, kad uždėtų antspaudą—O. K. Bet čia dar rašėjo bėdos, toli gražu, nepasibaigia ir apysaka dar nėra užgimus.

Apysakos likimas, atsidūręs redaktoriaus rankose, laukia nuosprendžio. Redaktorius, nusišluostęs akinius ir vėl užsikabinęs juos ant nosies galo, pasivilgęs plunksną į juodylą, pradės badyti nelaimingą apysakėlę nemielaširdingos plunksnos smailagaliu, jieškodamas visokių "pričinių," priekabių ir dar, velniapalaikis žino, ko. Jeigu redaktorius bus gerai nusiteikęs, tau, dievuliuk, dėkui. Bet jeigu tuom tarpu bus užtūpus ant redaktoriaus nosies musė, įkąs jam, — lik sveika ir apysakėlė, ir autoriaus darbas! Iš apysakos neliks nei užtenkamas sklypelis popieros, kad Virbalio Magdė galėtų savo nosį nusišnypšti!

"Ir štai, sesutės," skundžiasi viena apysakaitė kitoms. "Mane pagimdęs vienas, nelaimingas autorius, bedailindamas, berėdydamas ir befotografuodamas, pataikė ant tokio typo ir kaip iš kvarmos ištraukęs bei apipasakojęs jo buities laimes ir nelaimes, klapatus su moterimis, patalpino į laikraštį.

"Mane perskaitę, skaitytojai turėjo ir juoko ir pasitenkinimo. O kada mane autorius ištraukė iš vienos šeimos tikrovės, tai be dvejonės, galėjo atsirasti net kelios lygiai šeimos, kurios mane norėjo pasisavinti, bet nesisavino tik todėl, kad aš išdaviau šeimos paslaptis.

"Bet vieną gražią dieną, kada mano tėvelis (autorius) jau laukėsi kitos apysakos, o aš savo sesutės, kas tai subeldė į mano tėvelio duris taip smarkiai, kad aš net krūptelėjau ir langai vos tik neišbyrėjo.

"Kada mano tėvelis pravėrė duris, prieš jį stovėjo didelis ir storas milžinas, prieš kurį mano tėvelis atrodė, kaip anas varliokas prieš jautį. O apie pūtimąsi, kad išsipūsti, kaip anam varliokui iki jaučio, mano tėveliui nebuvo laiko nei pamislyti.

"Mano tėvelis, jausdamas kaip anas katinėlis su miltais negražiai pasielgęs, truputį užraudo ir jo apatinė lūpa atvėpo. Tačiau, atsiminęs, kur randasi jo pištalietas, nedrąsiai prastūmė: "Prašau į vidų."

"Neisiu! Tu išeik lauk!" Striukai atkirto milžinas ir dadėjo: "Už ką tu mane taip išpaškudinai ir atmaliavojai į gazietas? Ką aš tau blogo esu padaręs, for-kreist-sik, hum?"

"Jeigu velnią matai, tai persižegnok, drauguti. Kur, kame ir kaip?" Pasiteiravo mano tėvelis.

"Iz-dats-ol? Išsisukinėt nori, hum? Ar mislini, kad aš nežinau ir visas svietas nežino, kad tu peiperiuose pasisainini Senas Vincas, hum?"

"Tai argi aš vienas pakrikštytas Vincas, o dabar jau senas?"

"Dar mat ginsis jis man, for-kreist-sik. Ne ant tokio pataikei ir tuoj žinosi, ką užsikabinai!"

"Argi? Tai kas blogo ten parašyta?"

"Dar klausia, mat. Aš ten išpeizotas nuo galvos iki kojų, for-kreist-sik."

"Tai iš kur jūs žinote, kad apie jus rašoma? Argi ten minima jūs pavardė?"

"Ar velniam tos pavardės reikia, jei pirštu parodai tiesiog į mane? Dabar visas svietas mane pirštais bado."

"Jeigu pavardė visai neminima, o jūs manote, kad apie jus ten rašoma, tai turi būti ir tiesa. O jeigu melas, tai ne apie jus rašoma ir be reikalo, draugutis, skverbiesi visai į svetimo žmogaus apysakos turinį."

"Kaip tai ne? Ar aš ne didelis? O ten pasakyta, kad didelis ir daug!"

"Tai ar tik jūs vienas esate didelis? Yra ir daugiau didelių žmonių, o jeigu ten kalbama apie dideli ir daug žmogų, tai gal visai apie ką kitą ir kalbama?"

"Tu sakai, kad mano galva tuščia. Reiškia aš beprotis, hum? Bepročius sukiša į kreizauzes, o aš palaidas vaikščioju. Tai kaip tu mane gali vadinti tuščiagalviu, hum?"

"Vėl. Jeigu ten kalbama apie kokį tuščiagalvį, o jūs jaučiatės esate pilnagalvis, tai ne apie jus kalbama."

"Kaip tai ne? Ir aš pats žinau, ir visas svietas žino, kad ten viskas tik ant manęs sudrukuota, for-kreist-sik."

"Jeigu ir pats draugutis, taip jautiesi ir visas svietas taip kalba, tai turi būti ir tiesa."

"Į peklą su tokia tiesa! Ten pasakyta, kad aš turėjau automobilio aksidentą su riestanose boba. O aš su jokia riestanose, jokio aksidento nėsu turėjęs, for-kreist-sik."

"Jeigu ten kalbama apie kokią riestanosę ir automobilio aksidentą, tai kokiu išrokavimu draugutis skverbiesi visai į svetimą bažnyčią?"

"Aš žinau, kad apie mane ten rašoma ir tu neišsiginsi. Tu sakai, kad aš bučiavau savo bobai rankas, kad tik ji grįžtų pas mane gyvent ir augintų mano vaiką. Aš savo bobai rankų nebučiavau ir nebučiuosiu! Aš pasakiau, jei nori su manim vėl gyvent, tai augink ir mano vaiką, for-kreist-sik."

"Jeigu ten kalbama apie žmogų, kuris bučiavo savo moteries rankas, o jūs nebučiavote, tai nėra reikalo jums pirštis į visai kito žmogaus vietą. Argi tik jūs vienas turite trubelių su moterimis? Šimtai yra tokių didelių vyrų, kurie turi panašių kivirčų su savo moterimis. Ir ta apysaka, kuri jūs manymu yra parašyta iš jūs gyvenimo bei trubelių, tinka ir kitam, dideliam Jurgiui ar Petruį, kuris, kam-nors surikus—vagie, kepurė dega! — griebsis už savo kepurės, kaip ir sveikas, kad dabar darai."

"Tai tu mane už durną laikai, hum?"

"Jeigu jums taip atrodo, man nėra reikalo užginčyti."

"Tai ką manai daryti, hum?"

"Nieko."

"Tai tu neatšauksi, jog tas viskas yra melas?"

"Aš neleidžiu jokio laikraščio ir neturiu teisės, ką nors apmeluoti ir vėl atšaukti. Ne aš vienas esu Vincas ir ne aš vienas senas. Kaip tokių didelių vyrų, kaip jūs, randasi šimtai, taip ir Vincų randasi kiti šimtai. Tai ko, sveikas iš manęs nori?"

"Tai tu, apdergęs mane, nenori nuvalyti?"

"Sveikas ten visai neapdergtas. Bet jeigu jūs manote, kad ta apysaka parašyta iš jūs gyvenimo ir jūs esate ten apdergtas, — tai jūs nekaltinkite apysakos autorių, bet pats save. Jūs patys pasirašėte sau apysaką ir, suprantama, pats save ir apsidergei, tai ir nusivalyk."

"Gerai. Tai pasimatysime korte, for-kreist-sik. Aš nebūsiu aš, jei nepasodinsiu tave už grotų! Sudie."

"Keliausi, sveikas."

"Bet atmink, kad ne ant tokio pataikei!" Eidamas pro vartelius riktelėjo milžinas.

"Ačiu. Tai bus dar viena apysaka."

"Milžinas nuvažiavo, o mano tėvelis grįžo nei musę perkandęs. Kiek jis ant manęs darbo pridėjo kol aprėdė, o aš, perėjus per redaktoriaus arpą, išvėtyta ir išmėtyta, pasirodžius žmonėms, neturiu ramybės.

"Aš dabar bijau, kad tas didelis žmogus, praskutęs mano tėvelio pakaušį, nejšventintų jį į kunigus."

Senas Vincas.

WORCESTER, MASS.

Vasario 1 d. praneša central labor unijoms, Worcesteryj, fandrės darbininkų unijos lokalas 79, iš McKeesport, Pa., kad Columbia Radiatorių Kompanijos darbininkų streikas pasibaigė. Kaip praneša, tai ta kompanija daro įvairius geležies liejyklos darbus. Nesusipratimas buvęs pečių liejykloj, kur beveik didžiuma fandrių darbininkų priklauso prie unijų, o savininkai — prie National Foundrymen's Association. Todėl tarp fandrių darbininkų unijos ir National Foundrymen's Association (bosų asociacijos) yra padaryta sutartis kas link darbo valandų, užmokesnio ir bendrai darbo sąlygų; bet visgi atsiranda tokių kompanijų, kurios bando laužyti sutartį. Tokia buvo ir virš minėta kompanija, bet organizuoti darbininkai atsakė jai streiku. Worcesterio organizuoti plumberiai ir steam fiteriai atsisakė vartoti tos kompanijos produktus laike jos streikų; turėtų būt siuntinėjami atsišaukimai į kliubus ir fraternales organizacijas laike streikų, pranešant, kokius daiktus ta kompanija gamina. Kadangi kliubai ir kitos organizacijos didžiumoj susideda iš darbo žmonių, todėl ir atsišaukimai turėtų geras pasekmes. Aš gerai žinau iš patyrimo, jeigu darbininkas žinotų pirkdamas ar vartodamas kokį daiktą, kad tos kompanijos darbininkai streikuoja, tai jis tą daiktą nepirktų, bet žiūrėtų kitos kompanijos panašių išdirbinių. Tegul pagalvoja unijistai apie tai.

Unijistas.

NEWARK, N. J.

ALK New Jersey Apskričio Konferencija

Vasario 5 d., Lietuvių Svetainėj, įvyko metinė New Jersey valstijos Amerikos Lietuvių Kongreso konferencija. Delegatų dalyvavo virš 30, atstovaudami 1,500 narių. Reikia priminti, kad prisidėjo kelios naujos organizacijos, būtent, iš Linden ir Cliffside, —vienas kliubas, kita pašalpinė organizacija.

Išrinkus pirmininką ir rezoliucijų komisiją, eita prie konstruktyvio darbo. Veikiančio komiteto raportas buvo trumpas, bet aiškus, kurį davė sekretorius Janušonis.

Centro sekretoriaus Jonikio laiškas priimtas be diskusijų.

Diskusuota parengimų klausimas ir instruktuota veikiantis komitetas, kad rūpintųsi bendrai su LDS ir LLD apskričiais ką tokio surengti. Konferencija ragina, kad miestų vienetai, kur tik galima rengtų paminėjimą Lietuvos nepriklausomybės; kviesti visokių pažiūrų ir įsitikinimų sroves prie bendrų prakalbų rengimo.

Rezoliucijų komisijai perskaičius dvi rezoliucijas Lietuvos ir bendro veikimo klausimais, sukėlė trumpas, bet gyvas diskusijas. Nekurie delegatai griežtai reikalavo, kad būtų viešai pasmerkti Stilsonas su Strazdu už ardymą bendro ALK darbo. Tačiau paėmė beveik vienbalsiai viršų švelni rezoliucija, nieko neįvardinant, tik primenant, kad tokis elgėsis nekurių vienetų daro nesantaiką bendro veikimo klausimu.

Well, reikia priminti, kad pereitais metais Apskritys turėjo išlaidų virš $70. Iždas pasiliko nuo šios konferencijos tuščias. Delegatai iš kolonijų pasiliko tie patys, kaip kad buvo 1938 metais.

Na, New Jersey Apskritis stovi kaip mūras už bendrą veikimą ALK. Jokių pasidalinimų, skaldymo sėklų nėra ir jie nepritaria tiem, kurie daro įvairias skerspaines šiam kilniam darbui. Tai, galima sakyti, vienas vienetas, kuris taip solidariai, bendrai dirba už atsteigimą demokratijos Lietuvoj.

Delegatas.

So. Boston, Mass.

Darbai pas mus taip silpnai eina, kad net skaudu ir kalbėti. Dirbama po 2-3 dienas savaitėje. Pragyvenimo brangumas eina savo keliu. Daugelis darbininkų neturi net už namus užsimokėti. Kaikurie pasakoja, būk daug keblumų padaręs Bostono streikas. Klaidingas supratimas. Nedarbo priežastys glūdi visai kur kitur.

—o—

Nemalonūs Įvykiai

Jurgis Tamasevičia šoko per langą ir nusilaužė kojas. Kitas lietuvis, A. G., iš proto išėjo. Abu randasi ligoninėj.

Žvalgas.

Bucharest, Rumunija, vas. 10. — Karo teismas nusmerkė sušaudyt du rumunus "geležingvardiečius" nazius kaip žmogžudžius teroristus.

Kaunas. — Lietuvos Raudonasis Kryžius paskyrė tūkstantį litų aušrininkui mokytojui Franui Mašiotui kaip premiją už vaikų literatūrą.

LICENSES

NOTICE is hereby given that License No. RL 7158 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 38 Washington Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

ISIDORE H. BRENNER &
LOUIS M. BERMAN
38 Washington Ave., Brooklyn, N. Y.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

WORCESTER, MASS.

LLD 155 moterų kuopos susirinkimas įvyks vasario 13 d., 7:30 v. v., 29 Endicott St. Visos narės būkite į laiką ir atsiveskite naujų narių. Praeitam susirinkime nutarta, kad susirinkimą pradėti pusę valandos pirmiau, negu paprastai. Po užbaigimo kuopos reikalų, turėsime užkandžių ir tt. — Sekr. (34-36)

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Literatūros Draugijos 28 kuopos narių susirinkimas įvyks vasario 14, vakare, 774 Bank St. Visi nariai dalyvaukit susirinkime. Draugai, bandykime šį metą visi pasimokėti į draugiją metinę duoklę iš pradžios metų. Tas bus geriau mums nariams, geriau bus Centrui draugijos ir visiems. — Sekr. (35-37)

NASHUA, N. H.

ALDLD 42 kuopos svarbios prakalbos įvyks antradienį, vasario 14 d. O'Donnell Hall, 20 High St. Pradžia 7 val. vakaro. Kalbės Vytautas Zablackas, jaunuolis, kuris neseniai sugrįžo iš Ispanijos. Jis daug įvairių dalykų papasakos. Kviečiame vietos ir iš apylinkės lietuvius dalyvauti. Įžanga veltui. — Komitetas. (35-37)

Lietuvių Kūro Kompanija
ĮDEDAME
MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į JOSŲ SENĄ AR NAUJĄ ŠILDYTUVĄ
(Steam Boiler)
• • •
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.
•
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
485 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St. Brooklyn "Laisvės" Name
• • •
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.
Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro
•
Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių, virtų ir žalių.

Office Phone EVergreen 8-1090 EVergreen 4-9485
FLUSHING
Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.
Open Day and Night
•
Managed by
RHEA TEITELBAUM
•
Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.
Admission 50c, day & night, Saturday night 75c
Special Rates per Week
LADIES' DAYS: Mon. and Tues. from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents
GENTS' DAYS: Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

Tel. TRObridge 6330
Dr. John Repshis
(Repšys)
LIETUVIS GYDYTOJAS
278 Harvard Street
kampas Inman Street
arti Central Skvėro,
CAMBRIDGE, MASS.
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 6-8 vakare
Nedėliomis ir šventadieniais: 10-12 ryte

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Geral Patyrę Barberiai
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stočių BMT Line
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

Dr. Herman Mendlowitz
33 Metai Praktikos
522 Bedford Avenue
arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1312
OFISO VALANDOS
Nuo 1--3 dieną ir nuo 7--8 vak.
NEDĖLIOMIS
Nuo 10 iki 12 val. iš ryto
FLATBUSH OFISAS
2220 Avenue J
Kampas E. 23rd Street

Telefonas: Humboldt 2-7964
DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
530 SUMMER AVE., ARTI CHESTER AVE.
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2—4 ir 6—8.
Nėra valandų sekmadieniais.

VARPO KEPTUVĖ
36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi
IR ATSARGUS IR SKUBUS KRIAUČIŲ DARBAS NEBUS SUNKUS, KADA VALGYSI SKANIĄ IR MAISTINGĄ
"VARPO" Keptuvės DUONĄ

Rūgšti rugmė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries Apple Turnovers ir Jelly Rolls
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristatom
Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
Varpas Bakery 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Pasirašė Sutartį su Unija

Pusketvirtų metų vestas pikietas prie A. S. Beck Shoe Co. krautuvių pasibaigė kompanijos pasirašymu kontrakto su pardavinėtojų unijos dviem lokalais. Paliečia 400 darbininkų, 67-se krautuvėse. Gauna daugiau algos, uždaros šapos sąlygas, apmokamus viršlaikius, vakacijas su alga. Atleis iš darbo tik sulyg susitarimo su unija.

Nieko Sau "Tyrimas"

Queens distrikto prokuroro padėjėjas Short paskelbė pravedęs tyrimą, dėlko žuvo trys gyvybės gaisre, 67-11 Garfield Ave., Winfield, Queens. Ten sudegė auklėjimui paduoti 2 kūdikiai, Chellius ir Toth, o vėliau nuo apdegimo mirė ir auklėtuvės užlaikytoja Mrs. Moller. Ji apdegė išgelbstint kitus du kūdikius.

Short suradęs, kad "joks gyvas žmogus" nekaltas. Anot jo, kalčiausia Mrs. Moller, kuri sudegė. Apie buvusį nesaugumą namų jis nekalba—jų savininkai turbūt dar gyvi tebėra. **T—as.**

Dzūkai Džiaugiasi "Ūkanomis"

Pereitą penktadienį aplaikiau nuo namiškių iš Dzūkijos laišką, kuriame apart kitko pamini, kad gavę iš Amerikos knygą—"Ūkanos". Dzūkai tą knygą skaito su pasigėrėjimu; jie skaito ją pasimainydami, ir skaitydami džiaugiasi jos turiniu.

Patartina ir kitiems ALDLD nariams, kurie turite šią knygą—pasiųskite saviškiams Lietuvon. Pasirodo, kad "Ūkanos" į Lietuvą įsileidžiama.

Veismūniškis.

Vanderbilt Self-Service Restaurane, 20 E. 40th St., N. Y., streikieriai su draugais išsėdėjo nuo 11 iki 2 val. antradienį. Nekoks biznis.

Pirmas "Laisvės" Bazaro Vakaras Pavyko

Central Palace jaukioj svetainėj, Brooklyne, pereito penktadienio vakarą prasidėjo senai visų lauktas metinis dienraščio "Laisvės" bazaras. Nors oras buvo neprielankus lijo), bet "Laisvės" draugus ir rėmėjus nesulaikė nuo skaitlingo atsilankymo. Apart vietinės publikos, buvo ir iš apielinkių—Newarko, Great Necko ir kitų vietų.

Pats bazaro įrengimas, rūpestingas visko sudėliojimas, maisto priruošimas ir juomi aptarnavimas svečių, manau, šiemet nepalyginamai geresnis už pereitų metų pasiruošimą.

Žymėtina ir tas, kad, apart mūsų senesnės kartos draugų ir draugių, šiemet matėsi veikliai besidarbuojančių ir jaunuolių.

Pačiame bazare nuotaika buvo labai graži: tarytum čia suėjo vienos šeimos nariai, vienam bendram tikslui.

Šis pirmas mūsų dienraščio bazaro vakaras praleistas netik jaukioj nuotaikoj, bet ir maloniu efektu. Turiu mintyj tame vakare duotą koncertinę programą, kurią išpildė du vietos draugai duetistai ir mūsų kaimyniškas choras, Newarko Sietynas.

Draugai A. Velička ir P. Grabauskas išstojo su trejata tinkamų dainelių (duetais). Publika juos priėmė gana šiltai. Gražiai pianu duetistams palydėjo mūsų darbuotoja dailės srityje Albina Depsiūtė.

Labai gražiai pasirodė Choras Sietynas, vadovaujamas komp. Bronės Šalinaitės. Sudainavo "Laisvės" dainą" (J. Žilevičiaus), "Dul-dul-dūdelė" (M. Petrausko), "Pasakyk, mergele" (J. Žilevičiaus) ir "Lakštutė," A. P. Kvedaro. Dirigavo B. Šalinaitė; akompanavo newarkietė Jamisoniūtė.

Sietyniečiai negali pasigirti skaitlingumu, bet jis gali didžiuotis išsilavinimu: pas juos ir intonacija, ir dikcija, ir balsų balansas vyravo visose jų sudainuotose dainelėse. O tai dažnai trūksta daugeliui mūsų chorų.

Sietynas, padaręs gražų progresą į **gylį,** turėtų žymiai paaugėti į **plotį. Proncė.**

Penktadienio Vakare Laimėjo:

Wm. Norris, orkestros vedėjas—kenuotą hamę. (Tikieto No. 34.)

Wm. Norris—paltį bekono. (Tikieto No. 576.)

J. Skuodis — paltį bekono. (Tikieto No. 70.)

Jonas Mokola — skilandį. (Tikieto No. 12.)

A. Balčiūnas—virtinę baravykų. (Tikieto No. 636.)

M. Liepa — toną anglies. (Tikieto No. 194.)

Ant. Zizas — paltį bekono. (Tikieto No. 113.)

J. Depšys—skilandį. (Tikieto No. 666.)

Profesionalų Bankietas

Lietuvių Profesionalų Draugija ruošia bankietą su šokiais š. m. balandžio (April) 23 d., McAlpin viešbuty, New Yorke. Prašo kitas organizacijas nieko nerengti tą dieną.

MIRĖ

Anthony Lawynowicz, 68 metų amžiaus, 819 First Ave., New York City, mirė sausio 9. Pašarvotas graboriaus J. Garšvos šermeninėj, 231 Bedford Ave., Bus palaidotas sausio 13, Šv. Jono kapinėse.

Miesto Rinkimų Taryba rekomendavo miestui įsteigt balsavimo mašinas sulyg Prop. Atstovybės balsavimų sistemos. Sako, mašinos miestui sutaupintų apie $50,000 kas rinkimai.

Šiandien Paskutinė Diena "Laisvės" Bazaro; Didelis Išpardavimas Pigiomis Kainomis Visų Likusių Daiktų; Laimėjimai, Programa, Šokiai

Šiandien "Laisvės" bazaro ketvirtoji ir paskutinė diena.

Kadangi pripuola Lincolno diena, šventadienis, studentai ir daugelio įstaigų tarnautojai liuosi, tad bazaras prasidės nuo 1-mos valandos dieną.

VAIKŲ VALANDOS

Kaip kad sekmadienį, vasario 12-tą, taip ir šiandien, vasario 13-tą, pirmadienį, yra vaikų valandos nuo 1-mos iki 6 val. po pietų. Vaikų valandomis įžanga nemokama nei vaikams, nei suaugusiems. Po 6 val. vakaro įžanga 15c.

Vaikai galės žaisti ir pirktis sau įvairių daiktų, mokėdami nuo 1 iki 10 centų. Bus dovanos.

Šiandien, kaip kad ir sekmadienį, karšti ir šalti valgiai gaunami nuo 1-mos valandos.

DAINŲ PROGRAMA

Be abejo, buvusiems bazare bile kurią iš pirmesnių dienų, tebeaidi ausyse skambios melodijos, kurias paliko mūsų atmintyje buvusių programų pildytojai. "Laisvės" bazaras kas metai būna žymiausių meno spėkų sąskridžiu, tokiu jis yra ir šiemet. Paimkime penktadienio ir šeštadienio programose buvusius New Jersey menininkus, arba sekmadienio programos dalyvius: garsųjį Philadelphijos Merginų Oktetą ir Great Necko chorą Pirmyn. Tačiau, nežiūrint jau girdėtų programų, broklyniečiai visuomet myli savo chorą Aidą. Tai jis, vadovybėje Aldonos Žilinskaitės, linksmins mus šį vakarą. Taip pat girdėsime Antaną Višniauską, žymųjį New Jersey solistą iš Bayonnės, kurį išgirst mums retai pasitaiko.

Šokiams gries V. Retikevičiaus 5-kių kavalkų orkestra.

Bazaras laikoma Brooklyno Central Palace viršutinėj svetainėj, 18 Manhattan Ave., Brooklyne, arti BMT Jamaica linijos Flushing Avenue stoties. Taipgi privažiuojama visais gatvekariais, kurie siekia kampą Broadway ir Flushing Avenue.

BROOKLYNIEČIŲ DOVANOS

M. Maželienė $1.
Navalinskų šeima $1.
ALDLD 1 kp. $2.
A. Sinušas $1.
S. Griškus $1.

O. Depsienė pridavė ant blankos surinkus savo namuose $3.50. Aukojo po $1: **K. Depsas, A. Gogis, J. Rink; S. Woodroliaučius** 50c.

J. Weiss pridavė ant blankos surinkęs pinigais $4. Aukojo: **ALDLD 24-ta kuopa,** Central Brooklyn, $3; **J. Weiss** $1. Daiktais: **P. Semen,** Bellmore, 2 abrūsus ir užvalkalą paduškaitei, **J. Weiss** angliška knygą, **J. Juška** 1 porą sliperių, draugė Valmus 1 vazoną gėlių, **W. Žvirblis,** Bellmore, 1 šaliką, **F. Davis** pipiram ir druskai setą.

Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubas bačką alaus ir bonką degtinės.

Ginet, bučernė, Grand St., skilandį.

M. Maželienė, 8 vazonus gyvų gėlių.

D. Maizis, Richmond Hill, raktam ir adresam odinę dėžutę.

M. Klimas 3 dėžes "noodles."

Ant. Nuobara, bučernė, 449 Grand St., kumpį.

O. Gilmanienė vaikam knygą.

O. Čepulienė porą išsiuvinėtų pagalvėm užvalkalų, 6 nosinaites, dvi paduškaites.

Bill Malinauskas baksą cigarų.

Drg. Petlickienė, Maspeth, elektrikinį laikrodį ir indelį sviestui.

H. Kanaporienė 4 pagalvėm užvalkalus, 2 svečiam abrūšelius.

P. Bukšniai $2.

Brooklyniečiai: **J. Minkus** 50c; **L. Kaspariūtė** paduškaitę, **Lavanavičiai** paukštuką, **O. Cibulskienė** paduškaitę. Surinko O. Cibulskienė.

DOVANOS IŠ KITUR

B. E. Senkevičienė, Easton, Pa., rankų darbo užtiesalą komodei.

K. Žukauskienė iš Newarko pridavė surinkus ant blankos $5. Aukojo po $1: **Žukauskų šeima, A. Kazlauskas, Uršulė Žitkienė;** po 50c: **S. Varpus** ir **S. Lukas;** po 25c: **P. Tomašauskas, P. Jesmonta, J. Mikšis** ir **Geo. Skrinska; J. Elinskas,** Irvington, 2 namų darbo karpetukus.

Pirmas LDS vice-prezidentas d. **Mazan-Mažanskas,** Cleveland, Ohio, atsiuntė savo rankų darbo nerūdijančio plieno įrankių virtuvei (kirvukas, jiešmas ir peilis).

Aukos Ispanijai

K. Rušinskienė atnešė pundą drabužių.

P. Mingilas dvi poras batų ir 5 neperpučiamas sermėgas.

C. Bekešienė—moterims kepurių.

M. Lisajienė pervedė Januškos fondui aukotus 50c.

Mot. Kliubo Komisija.

Amerikos Lietuvių Kongresas
Brooklyno Skyrius

Minėjimas Lietuvos Nepriklausomybės Vasario 24

ALK Brooklyno Skyriaus komisija surengimui paminėjimo Lietuvos nepriklausomybės jau veik baigia sutvarkyt iškilmių programą.

Įvykiui diena—šio mėnesio 24; vieta — Grand Paradise svetainė.

Kalbėtojais jau gauta:

Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo atstovas ir lyderis **adv. S. Bredes;**

ALK Brooklyno Skyriaus komiteto pirmininkas **Keistutis Michelsonas;**

"Laisvės" redaktorius **Rokas Mizara.**

Tikimasi dar ir daugiau kalbėtojų.

Kalbėtojai išaiškins Lietuvos kovas už nepriklausomybę ir krašto dabartinę padėtį; Klaipėdos istoriją ir likimą; ką Amerikos lietuviai turi veikt, kad pagelbėjus savo gimtinei šaliai.

Dainų programą išpildys:

Aido Choras, vadovybėj Aldonos Žilinskaitės;

Aidbalsiai, B. Šalinaitės vadovaujamas ensemblis;

A. Veličkos ir **P. Grabausko** duetas.

Plakatai jau gatavi. Prašome visus Kongreso šalininkus talkon kuoplačiausiam paskleidimui žinios apie šį įvykį.

Rengimo Komisija.

Skurdas Yra Priežastimi Kriminalybių

New Yorko Miesto Taryba pereito balandžio mėnesį buvo paskyrus specialę komisiją tirt kriminalybių priežastis. Komitetas susidėjo iš trijų demokratų, vieno fusionisto ir vieno republikono. Jie rėmėsi liūdymais organizacijų, labdarybės, religinių ir įvairių įstaigų vadų liūdymais.

Komitetas surado, kad kriminalybių daugėjimas tarp jaunimo yra tiesioginė pasėka skurdo, nebuvimo švietimuisi ir pasilinksminimui galimybių. Ypatingai pažymi specialiai sunkią padėtį tarp negrų, kurių virš 70 nuošimčių Harleme yra ant pašalpos ar pašalpiniuose darbuose.

Komitetas taip pat perspėja prieš nazizmo ir fašizmo pavojų demokratijai ir jaunimui, tačiau neteisingai priskaito prie tų reakcinių valdžios formų ir komunizmą.

Miesto rekordai rodo, kad 12-kai miesto darbų, su $960 algomis metams, sutraukė 4,-139 aplikančių pereitą ketvirtadienį. Jos buvo nuo 18 iki 60 metų amžiaus.

Bazarui Dovanos

"Laisvės" bazare, atrodo, kasdien yra pradžia kas liečia progą įsigyti puikių vertybių, nes kasdien vis pribūna naujos dovanos. Štai, kad ir percitą penktadienį, vasario 10-tą, išleista-išparduota nemažai puikių daiktų. Tačiau tuo pačiu laiku pribuvo daug naujų. Šiuos žodžius rašant (šeštadienio rytą), naujų dovanų pundeliai paštu, taipgi iš Brooklyno ir aplinkių asmeniškai vis dar tebenešami.

Nepaprastas Pasiūlymas

ELGIN 75-ta SUKAKTIS

Pilna Kaina $24.75 DABAR

Tik Apribotam Laikui **$19.75**

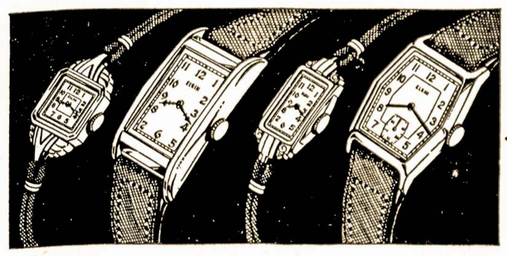

ROBERT LIPTON

Jeweler—Laikrodžiai—Brangakmeniai

701 GRAND ST., arti Graham Ave. BROOKLYN

Įsteigta 1892. Tel. Stagg 2-2173

Kita Krautuvė Randasi Plainfield, N. J., po antrašu: 206 WEST FRONT STREET

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"

Didžiausia Drabužių Krautuvė

Williamsburgh'e Skelbia Savo

February Clearance Sale

(Išpardavimą nužemintom kainom)

Vyrų ir Jaunų Vyrų Paltų

OVERCOATS

Visi $18 vertės dabar po $12.50

Visi $22.50 vertės dabar po 16.50

Visi $28.50 vertės dabar po 21.50

Bi kurie $35 iki $45 vertės puikiausi darbo paltai (Overcoats) ištisai rankų darbo ir tikrai vilnoniai po $27.50

Visi vyrų ir Jaunų Vyrų Siūtų kainos yra nužemintos sulyg aukščiau nurodymo.

HENRY NARINS SONS

670 Grand St., corner Manhattan Ave.

Brooklyn, N. Y.

Klauskite apie mūsų dešimtį lengvų išmokėjimų planą.

GRAND CHAIR CORP.

A. PETRAITIS

409 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Mes išdirbame puikiausius virtuvėms rakandus (Kitchen Sets), ir parduodame dirbtuvės kainomis. Mes taipgi atnaujiname miegamųjų kambarių, valgomųjų kambarių ir virtuvių rakandus taip, kad atrodo, kaip nauji. Pasiimam pataisymui ir pristatome pataisytus. Senus setus apmainom ant naujų su mažais priedais.

Kitchen Sets

Tel. Evergreen 7-8451

Naudojamas visame pasaulyje nuo 1867 metų

BROOKLYN

LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ĮSTAIGA

Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.

KAINOS PRIEINAMOS

949-959 Willoughby Ave.

Tel.: STagg 2-3842

PRANEŠIMAS

Mirus Barry P. Shalins (Šalinskui), jo laidotuvių įstaigą, graborystę, perima **Pijus W. Šalinskas** su laisniuotu graborium.

Laidotuvių Įstaiga yra 84-02 Jamaica Ave. Woodhaven, L. I., N. Y.

Po aukščiau paduotu antrašu yra puiki šermeninė-koplyčia. Kurie nenori šermenis laikyti namuose, tai gali turėti Šalinsko šermeninėje.

Šermenines parūpiname Williamsburghe ar bile dalyje New Yorko ir Brooklyno apylinkėje.

Telephone Virginia 7-4499

LIETUVIŠKA

RESTAURACIJA

BAR ir GRILL

Gaminam Valgius Amerikoniško ir Lietuviško Stiliaus. Čia taip pat galima gauti Amerikos išdirbimo ir importuotų degtinių, visokių vynų ir gero alaus.

Joseph Zeidat

Savininkas

411 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Mateušas Simonavičius

GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir Elius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterims. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.

Blokas nuo Hewes elevelterio stoties Tel. Evergreen 7-8886

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

DAUNORO Cold & Grippe Powders nuramina karštligę ir galvos skaudėjimą iš priežasties slogos—šalčio

Gaukite šiandien, tiktai 75 centai.

229 BEDFORD AVE.

KAMPAS NORTH 4TH GATVĖS

BROOKLYN, NEW YORK